

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΜΗΜΑ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ

Πτυχιακή εργασία

Χρηματοδότηση μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών:
Τραπεζικός κλάδος

Κορδιστός Χαράλαμπος

ΑΜ: 4473

Μάρτιος , 2011

Ηράκλειο

Επιβλέπον Καθηγητής: κος Παξινός

Περιεχόμενα

Εισαγωγικάσελ 4

Χρηματοπιστωτικό Σύστημα.....σελ 4

Κεφάλαιο 1^ο.....σελ 5

1.1 Σκοπός Εργασίαςσελ 5

1.2 Σύντομο Ιστορικόσελ 6

1.3 Η τράπεζα της Ελλάδοςσελ 12

1.4 Δομή Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματοςσελ 14

1.5 Εκτίμηση για την μέχρι τώρα πορεία των συγχωνεύσεων-εξαγορώνσελ 18

1.6 Μεγέθη Ελληνικών Τραπεζώνσελ 20

Αριθμός ATM στην Ελλάδασελ 20

Δίκτυο Ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικόσελ 22

Τραπεζικά υποκαταστήματα στην Ελλάδασελ 24

Κεφάλαιο 2^ο

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και Τράπεζες

2.1 Γενικάσελ 26

2.2 Το Χ.Α.Ασελ 27

2.3 Δείγμα Ελληνικών Τραπεζών: Παρουσίαση.....σελ 29

2.3.1 Εθνική Τράπεζασελ 30

2.3.2 Η Τράπεζα Πειραιώςσελ 36

2.3.3 Η ΑΤΕ ΒΑΝΚσελ 44

Κεφάλαιο 3^ο

Συγκριτική Ανάλυση

3.1 Γενικάσελ 51

3.2 Συγκριτική Ανάλυση μέσω Γραφημάτωνσελ 58

Βασικοί Χρηματοοικονομικοί Δείκτεςσελ 58

Ιστορικά Γραφήματασελ 65

Συγκριτικά Γραφήματα Μετοχώνσελ 72

Τεχνική Ανάλυσησελ 75

Ανάλυση τελευταίων 30 συνεδριάσεων του Χ.Α.Ασελ 83

Κεφάλαιο 4ο

Συμπεράσματα και Μελλοντικές Προοπτικέςσελ 89

Βιβλιογραφίασελ 92

Εισαγωγικά :

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα στην Ελλάδα

Η ανάπτυξη του καπιταλισμού, ιδιαίτερα της βιομηχανίας στην Ελλάδα, έγινε αργότερα σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ευρώπης. Αυτή η πορεία εξέλιξης είχε ως αποτέλεσμα να καθυστερήσει στη χώρα μας και η ανάπτυξη του τραπεζικού κεφαλαίου και η συνύφανσή του με το βιομηχανικό και το εφοπλιστικό κεφάλαιο.

Κατά τον 19ο αιώνα, εμφανίστηκαν στην Ελλάδα οι τράπεζες με τη μορφή των ανωνύμων εταιρειών. Η διαδικασία αυτή εντάθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα. Η παρέμβαση του κράτους στον τραπεζικό χώρο ήταν έντονη. Τον καιρό της τραπεζικής μεταρρύθμισης του 1928, στην Ελλάδα λειτουργούσαν πάνω από 50 τράπεζες, πολλές από τις οποίες ήταν προσωπικού ή οικογενειακού χαρακτήρα. Το 1931, ψηφίστηκε ο νόμος 5076 περί Ανωνύμων Εταιρειών και Τραπεζών, σύμφωνα με τον οποίο οι τράπεζες μπορούσαν να λειτουργούν μόνο σαν ανώνυμες εταιρείες.

Με τον νόμο αυτό το ελληνικό κράτος παρέμβαινε στην επίσπευση της διαδικασίας συνύφανσης του βιομηχανικού, εφοπλιστικού και τραπεζικού κεφαλαίου. Τα πρώτα εμβρυακά στοιχεία αυτής της πορείας εκδηλώθηκαν στο τέλος του 19ου αιώνα. Η Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως δεισδύει στον κλάδο της νηματοουργίας με τη δημιουργία τραστ στο χώρο αυτό. Η Τράπεζα Αθηνών ίδρυσε το 1906 την Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων. Μια ομάδα βιομηχάνων και επιχειρηματιών δημιουργούν το 1918 την Τράπεζα Βιομηχανίας.

Στο βιβλίο ...;Οι τράπεζες στην Ελλάδα 1898-1928 ...; αναφέρεται ότι: ...;Μετά το 1918 θα είναι οι βιομήχανοι που θα μετατραπούν σε τραπεζίτες: τόσο η Τράπεζα Βιομηχανίας, όσο και η Γενική Τράπεζα ήταν δημιουργημένες από γνωστούς βιομηχάνους ...;.

Η διαδικασία σύμφυσης του βιομηχανικού, εφοπλιστικού και τραπεζικού κεφαλαίου εντάθηκε στην Ελλάδα μετά τη δεκαετία του '50 με αποτέλεσμα να κυριαρχεί στην οικονομική και πολιτική ζωή η σύγχρονη χρηματιστική ολιγαρχία.

Μορφές εκδήλωσης και κυριαρχίας του χρηματιστικού κεφαλαίου στη χώρα μας είναι οι 50 όμιλοι και μονοπωλιακά συγκροτήματα. Μεταξύ αυτών είναι: όμιλος Βαρδινογιάννη που ελέγχει πολλές επιχειρήσεις σε διάφορους κλάδους. Μεταξύ αυτών είναι η Τράπεζα ...;Χίος Bank ...; η ...;Γενική Εκδοτική ...;; η ασφαλιστική ...;Κρήτη ...;; οι ...;Επιχειρήσεις Ηχου και Εικόνας ΑΕ ...; κτλ. όμιλος Κωστόπουλου της Τράπεζας ALPHA Πίστewς αναδεικνύεται σε ισχυρό ανταγωνιστή των κρατικών τραπεζικών ομίλων. Προσπαθεί να εξαγοράσει την Ιονική Τράπεζα και την Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης. όμιλος Κόκκαλη, εκτός από την ...;Ιντρακόμ ...;; έχει την ...;Ιντρασόφτ ...;; ...;Ιντραμετ ...;; Panafon SA, Data Bank ΑΕ κτλ. Τώρα ενδιαφέρεται να αγοράσει την Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδας, θυγατρική της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας. όμιλος Λάτση, που διαθέτει το διυλιστήριο ...;Πετρόλα ...; και πολλές άλλες εταιρείες, ίδρυσε το 1990 την Ευρωπενδυτική Τράπεζα και εξαγόρασε την INTERBANK.

Κεφάλαιο 1°

1.1 Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να γίνει μια γενικότερη αναφορά στο τραπεζικό σύστημα και τη λειτουργία του, καθώς και να αναλυθούν τα βασικά οικονομικά και στατιστικά στοιχεία για τρεις εμπορικές τράπεζες οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο. Η δομή της εργασίας έχει ως εξής:

Στο 1ο κεφάλαιο αρχικά γίνεται μια ιστορική αναδρομή της εξέλιξης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, αλλά και των προβλημάτων που αντιμετώπισε σε αρχικό στάδιο. Επίσης ,γίνεται αναφορά στην απελευθέρωση της αγοράς, στις τραπεζικές λειτουργίες, στον ανταγωνισμό των τραπεζών, στο διεθνές τραπεζικό

σύστημα και στη σύγχρονη τραπεζική αγορά. Τέλος, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία που αφορούν το σύνολο των τραπεζικών ιδρυμάτων, όπως είναι ο αριθμός των υποκαταστημάτων, του προσωπικού κλπ.

Στο 2ο κεφάλαιο γίνεται επιμέρους ανάλυση τριών τραπεζικών ιδρυμάτων, της ΑΤΕ Bank, της Πειραιώς Bank και της Εθνικής Τράπεζας χρησιμοποιώντας στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κυρίως από τις αντίστοιχες επίσημες ιστοσελίδες των τραπεζών καθώς και από τον διαδικτυακό τόπο του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.

Στο 3ο κεφάλαιο γίνεται συγκριτική μελέτη των τριών τραπεζών που έχουν επιλεχθεί. Παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν την δραστηριότητα των υπό εξέταση τραπεζικών ιδρυμάτων την τελευταία πενταετία αλλά και τις τελευταίες τριάντα συνεδριάσεις του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών. Μέσω των γραφημάτων γίνεται μια προσέγγιση αξιολόγησης των επίσημων αποτελεσμάτων που δημοσιεύουν.

Τέλος, στο 4ο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα της συγκεκριμένης μελέτης ενώ παρουσιάζονται οι μελλοντικές προοπτικές των τραπεζών.

Ο ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.2 Σύντομο ιστορικό

Η ιστορία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος θα μπορούσε περιληπτικά να χωριστεί σε τρεις διακεκριμένες χρονικές περιόδους.

Η πρώτη εκτείνεται από την ουσιαστική εγκαθίδρυση του νεότερου ελληνικού κράτους το 1828 μέχρι το 1927 περίπου, οπότε και ιδρύθηκε

η Τράπεζα της Ελλάδος με σκοπό να βρει λύσεις στα οικονομικά προβλήματα που υπήρχαν εκείνη την εποχή. Αυτή η περίοδος συμπίπτει με την εποχή του διεθνούς οικονομικού φιλελευθερισμού και χαρακτηρίζεται κυρίως από την παντελή έλλειψη κυβερνητικής μέριμνας και συγκεκριμένης πολιτικής στον πιστωτικό τομέα. Η δεύτερη εκτείνεται από το 1928 μέχρι το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, με κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου το ότι για πρώτη φορά έχουμε εισαγωγή των στοιχείων εξειδίκευσης και της νομοθετικής ρύθμισης στην οργάνωση της τραπεζικής δραστηριότητας. Στο διάστημα μέχρι και το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου έγιναν πολλές συγχωνεύσεις τραπεζών (Εθνική Τράπεζα – Τράπεζα Αθηνών, Ιονική – Λαϊκή) όπως επίσης και οι μεγαλύτερες τράπεζες κρατικοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα το τραπεζικό σύστημα στην πλειοψηφία του να περιέλθει άμεσα ή έμμεσα υπό τον κρατικό έλεγχο.

Η τελευταία περίοδος εκτείνεται από το 1946 μέχρι και σήμερα. Κύρια χαρακτηριστικά της φάσης αυτής, είναι η έντονη, συστηματική και πολύπλευρη κρατική παρέμβαση στην άσκηση της τραπεζικής πίστης εντός του γενικότερου πλαισίου των σύγχρονων διεθνών αντιλήψεων της αναπτυξιακής οικονομικής πολιτικής. Ειδικότερα από την 01.01.1981 με την πλήρη ένταξη της χώρας μας στην ευρωπαϊκή κοινότητα αρχίζει η νέα περίοδος του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Αναλυτικότερα, το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα αρχίζει να υφίσταται το 1928 με την ίδρυση της Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας η οποία το 1834 έκλεισε λόγω έλλειψης χρηματοδοτικών πόρων, που κατά κύριο λόγο είχαν προέλθει από πηγές του εξωτερικού. Το 1841 δημιουργήθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) με ιδιωτικά και κρατικά κεφάλαια. Οι βασικές εργασίες της ήταν η αποδοχή καταθέσεων, η χορήγηση εμπορικών και στεγαστικών δανείων, όπως επίσης και το 26 αποκλειστικό δικαίωμα της έκδοσης Τραπεζογραμματίων. Το 1864 η ΕΤΕ έχασε αυτή την αποκλειστικότητα μιας και την μοιράζονταν πλέον με την Ιονική Τράπεζα η οποία έως τότε δραστηριοποιούνταν μόνο στα Ιόνια νησιά και πλέον επέκτεινε την δραστηριότητά της και στην υπόλοιπη ελληνική επικράτεια.

Ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών δημιουργήθηκε στο 2ο μισό του 19ου αιώνα και η τράπεζα Αθηνών έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα στην αγορά. Το 1928, με την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος ως κεντρικής τράπεζας, η Εθνική Τράπεζα έπαψε να έχει την αρμοδιότητα

της έκδοσης τραπεζογραμματίων, μιας και αυτό ήταν πλέον αποκλειστικό δικαίωμα της κεντρικής τράπεζας, ενώ με την ίδρυση της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας Ελλάδος (ΕΚΤΕ) και της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος (ΑΤΕ) αναγκάστηκε να περιορίσει και άλλες δραστηριότητες της που αφορούσαν την Στεγαστική και την Αγροτική πίστη. Μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο αρκετές μικρές Τράπεζες έκλεισαν, ακολούθησαν πολλές συγχωνεύσεις τραπεζών (ΕΤΕ - Τράπεζα Αθηνών, Ιονική - Λαϊκή κ.α.) και το ελληνικό τραπεζικό σύστημα απέκτησε, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, κρατικό κατά κύριο λόγο χαρακτήρα. (Μόσχος Δ. - Φραγγέτης Δ., 1997) Μολονότι όμως η έναρξη της τραπεζικής λειτουργίας στη Ελλάδα ανάγεται δύο αιώνες πριν, οι βασικές δομές του σύγχρονου ελληνικού τραπεζικού συστήματος τέθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του 1920, όταν αποφασίσθηκε:

- η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος ως Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με τα τότε κυρίαρχα διεθνή πρότυπα,
- η δημιουργία συγκεκριμένων ειδικών πιστωτικών οργανισμών για τη χρηματοδότηση της αγροτικής και κτηματικής πίστης στην Ελλάδα, τομείς στους οποίους οι λειτουργούσες εμπορικές τράπεζες δεν είχαν αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα και
- η διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου θεσμικού πλαισίου που να διέπει τη λειτουργία των εμπορικών τραπεζών και τις συναλλαγές με την πελατεία τους.

Η παρουσία του κράτους στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος ενισχύθηκε αισθητά στις δεκαετίες του 1950 και 1960 με κύρια χαρακτηριστικά την ίδρυση της, κυβερνητικής σύνθεσης, Νομισματικής Επιτροπής η οποία, μέχρι το 1982 που καταργήθηκε, ήταν αρμόδια για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής στην Ελλάδα και την άσκηση στις εμπορικές τράπεζες κάθε μορφής κατασταλτικών ελέγχων, περιλαμβανομένων του καθορισμού των επιτοκίων χορηγήσεων και 27 καταθέσεων και των όρων και προϋποθέσεων, μέχρι λεπτομέρειας πολλές φορές, διάθεσης όλων των τραπεζικών προϊόντων.

Η κατάσταση αυτή δε μεταβλήθηκε ουσιαστικά ούτε στη δεκαετία του 1970 η οποία, σε ότι αφορά τα δομικά στοιχεία του συστήματος, χαρακτηρίστηκε από δύο μείζονος σημασίας εξελίξεις: την εγκατάσταση στην Ελλάδα ικανού αριθμού αλλοδαπών τραπεζών μέσω υποκαταστημάτων, εν όψει της προοπτικής της ένταξης της χώρας στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και την κρατικοποίηση

της μεγαλύτερης εκείνη την εποχή ελληνικής ιδιωτικής τράπεζας, της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Η πιστωτική μεταρρύθμιση και ο θεσμικός, λειτουργικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του ελληνικού τραπεζικού συστήματος άρχισαν στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Οι σχετικές προσπάθειες επιταχύνθηκαν ιδιαίτερα μετά το 1987, κατ' εφαρμογή των προτάσεων της «Επιτροπής για την Αναμόρφωση και τον Εκσυγχρονισμό του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος», γνωστής ως Επιτροπής Καρατζά. Βασικός στόχος του προγράμματος για τη μεταρρύθμιση και αποκανονικοποίηση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος υπήρξε η σταδιακή μεν αλλά πλήρης κατάργηση των διοικητικών περιορισμών στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των υπολοίπων κατηγοριών επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα. Συνοπτικά θα μπορούσαν να εντοπιστούν ως σημαντικότερες οι ακόλουθες εξελίξεις:

- η απελευθέρωση των επιτοκίων και της διακύμανσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής,
- η κατάργηση των κατασταλτικών ελέγχων στη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- η αποεξειδίκευση της λειτουργίας των διαφόρων κατηγοριών πιστωτικών ιδρυμάτων και
- η απελευθέρωση της διασυννοριακής κίνησης κεφαλαίων.

Η απεξάρτηση του τραπεζικού συστήματος από το διοικητικό πλαίσιο παρέμβασης που διαμορφώθηκε στις δεκαετίες της οικονομικής ανασυγκρότησης της χώρας και ο αποχαρακτηρισμός του ως φορέα διοχέτευσης ελκυστικών δανειακών κεφαλαίων σε ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις με μη αμιγή ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια τέθηκαν ως βασικές προτεραιότητες πολιτικής.

Ταυτόχρονα, η κατάργηση των διοικητικών παρεμβάσεων πλαισιώθηκε με την καθιέρωση των μέτρων που έχουν επιλεγεί διεθνώς ως ικανά να συμβάλουν στην 28 διασφάλιση της σταθερότητας των απελευθερωμένων τραπεζικών συστημάτων. (Γαλιάτσος – Λιαργκόβας – Σαχινίδης - Τασάκος, Ελληνική Ένωση Τραπεζών, 2006)

Η περίοδος από το 1992 έως το 1999 χαρακτηρίζεται από την πλήρη απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και την εναρμόνιση του με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα:

- την ανάπτυξη του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών
- τη διεθνοποίηση των αγορών
- την ανάπτυξη διαφόρων στρατηγικών των τραπεζών για την εξάπλωση τους
- την εξάπλωση σύνθετων προϊόντων.

Η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 1994 είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών. Οι τράπεζες αρχίζουν να παρέχουν περισσότερες πιστώσεις με μεγαλύτερη διάρκεια και σταθερά επιτόκια. Η συρρίκνωση των ευρωπαϊκών νομισμάτων που γίνεται με το Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ, έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων των τραπεζών από προμήθειες. Όλα τα τραπεζικά ιδρύματα έπρεπε πλέον να εναρμονιστούν με τους κανόνες της Ε.Ε. για τη μετάβαση στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ. Η εναρμόνιση αυτή αφορούσε κυρίως:

- τους λογιστικούς κανόνες και πρότυπα
- τα συστήματα πληροφορικής και επικοινωνιών
- τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμών
- τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου των τραπεζών

Στα τέλη του 1997 λειτουργούσαν 41 εμπορικές τράπεζες στην Ελλάδα εκ των οποίων 19 ήταν ελληνικών συμφερόντων και 22 ξένων. Τα υποκαταστήματα όλων των τραπεζών είχαν αυξηθεί και συνεχώς νέες ξένες τράπεζες έρχονταν να προσθέσουν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Αυτό αντικατοπτρίζεται και από το ότι η Ελλάδα συγκρινόμενη με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, εμφάνιζε υψηλούς δείκτες τραπεζικών καταστημάτων σε σχέση με τον πληθυσμό της. Οι τράπεζες κυρίως λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού που επικρατούσε έριξαν τα επιτόκια χορηγήσεων και άρχισαν να ασχολούνται και με άλλες εργασίες και να προσφέρουν νέες υπηρεσίες. Οι περισσότερες τράπεζες στα τέλη του 1999 είχαν δικές τους ασφαλιστικές και χρηματιστηριακές εταιρίες και προσέφεραν δάνεια σε ιδιώτες και επιχειρήσεις με ελκυστικά προνόμια. Μολονότι την περίοδο 1996 – 1999 ο κλάδος εισήλθε σε φάση συγκέντρωσης, από το 2001 και μετά παρατηρείται είσοδος νέων «παικτών» με την ίδρυση ορισμένων μικρών νέων τραπεζών (πχ Nova bank). Το κατάστημα παραμένει το κυρίαρχο κανάλι διανομής, όπως προκύπτει και από την αύξηση του αριθμού των τραπεζικών καταστημάτων, παρά την ανάπτυξη και εναλλακτικών καναλιών (ATM, internet banking, phone banking κ.α.).

Την περίοδο μετά το 2003, όπου το σκηνικό πλέον είχε σταθεροποιηθεί, οι περισσότερες τράπεζες εστίασαν σε προσπάθειες μείωσης του λειτουργικού τους κόστους μέσω της τεχνολογίας (π.χ. κεντροποίηση υπηρεσιών) και μέσω μείωσης του προσωπικού (π.χ. προγράμματα εθελούσιας εξόδου). Ο ανταγωνισμός έγινε ακόμη πιο έντονος στον τομέα της λιανικής τραπεζικής και οι μεγάλες τράπεζες κινήθηκαν επιθετικά και επεκτάθηκαν εκτός συνόρων, στις αγορές της ΝΑ Ευρώπης, προκειμένου να τοποθετηθούν έγκαιρα σε αυτές αυξάνοντας μελλοντικά τα έσοδά τους. (Κλήμης Κ. – Τσόπογλου Σ., 2007)

Για να έρθουμε πλέον και στο σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος το Μάρτιο του 2008, στην Ελλάδα ήταν εγκατεστημένα και λειτουργούσαν 64 πιστωτικά ιδρύματα, εκ των οποίων:

- 35 πιστωτικά ιδρύματα (19 εμπορικές και 16 συνεταιριστικές τράπεζες) που έχουν καταστατικά έδρα στην Ελλάδα, έχουν αδειοδοτηθεί και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος και υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης (κοινοτικό διαβατήριο) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3601/2007,
- 23 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επίσης υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης(κοινοτικό διαβατήριο) του ν. 3601/2007, εποπτευόμενα από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- 5 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν έδρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς δεν υπάγονται στο καθεστώς της αμοιβαίας αναγνώρισης, και
- 1 πιστωτικό ίδρυμα που έχει εξαιρεθεί από την εφαρμογή του ν. 3601/2007, δηλαδή το Ταμείο Παρακαταθηκών και δανείων.

Τέλος, το μερίδιο αγοράς των πέντε μεγαλύτερων τραπεζών διαμορφώθηκε το 2006 σε: 30

- 66,3% σε όρους ενεργητικού,
- 63,9% στις χορηγήσεις, και

- 65,8% στις καταθέσεις

εμφανίζοντας ελαφρά ενίσχυση του βαθμού συγκέντρωσης κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο βαθμός συγκέντρωσης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, με βάση το ενεργητικό των πέντε μεγαλύτερων ελληνικών τραπεζών, μολονότι εμφανίζεται υψηλότερος από τον γενικό μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένει αισθητά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο βαθμό συγκέντρωσης διαφόρων κρατών μελών όπως η Ολλανδία, το Βέλγιο, η Μάλτα, η Πορτογαλία, η Κύπρος. (Ελληνική Ένωση Τραπεζών, 2008)

1.3 Η τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927 βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης και άρχισε να λειτουργεί τον Μάιο του 1928. Έχει συσταθεί με τη μορφή ανωνύμου εταιρίας. Ως έδρα της ορίζεται από το Καταστατικό της η Αθήνα, ενώ διατηρεί 18 υποκαταστήματα, 38 πρακτορεία και 8 θυρίδες σε όλη την Ελλάδα.

Από τον Ιανουάριο 2001 η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο μέλος του Ευρωσυστήματος, που απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συμβάλλει με τη δράση της στην επίτευξη των στόχων και την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος, το οποίο χαράσσει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην Ελλάδα και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως πρωταρχικός σκοπός ορίζεται από το Καταστατικό της η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Στο βαθμό που δεν επηρεάζεται η επίτευξη του πρωταρχικού της σκοπού, η Τράπεζα στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, έχει κατοχυρωθεί η θεσμική, προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία της, αλλά και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής.

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας διακρίνονται σε αυτές που εντάσσονται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και σε άλλες αρμοδιότητες, και συνοπτικά είναι οι εξής:

1. Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

- Συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα.
- Διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ μέρος των σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθεσίμων της τελευταίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.
- Ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και της αποδοτικότητάς τους. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής, παρακολουθεί και επιβλέπει, μεταξύ άλλων, το σύστημα πληρωμών ΔΙΑΣ και το Γραφείο Συμφηφισμού Αθηνών. Από τις 19 Μαΐου 2008, συμμετέχει στο Target2 , το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο.
- Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων.
- Συλλέγει στατιστικά στοιχεία από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή, τις τράπεζες και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων).
- Εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα.
- Φροντίζει για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία, είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμμάτων και Αξιών (ΙΕΤΑ), είτε από διασυνοριακές χρηματαποστολές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους και μεριμνά για τον ομαλό εφοδιασμό της οικονομίας.

2. Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

- Εποπτεύει τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας.
- Εποπτεύει και ελέγχει τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις καθώς και τους διαμεσολαβητές στις ασφαλίσεις.
- Έχει την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Άυλοι Τίτλοι).
- Έχει την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ).
- Έχει αναλάβει το χρηματικό διακανονισμό των συναλλαγών της ΕΧΑΕ μέσω του συστήματος SMART (System for Money Settlement of Athex Reconciled Transactions).
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου.
- Εξυπηρετεί το Ελληνικό Δημόσιο ως ταμίας και εντολοδόχος τού.
- Καταρτίζει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία που αφορούν την ελληνική οικονομία και διενεργεί εξειδικευμένες στατιστικές έρευνες.
- Δημοσιεύει εκθέσεις και διεξάγει ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της παρακολούθησης και ανάλυσης της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής.

1.4 Δομή του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος και προοπτικές ανάπτυξης

Στην Ελλάδα, παρά την ίδρυση νέων τραπεζών και την αύξηση των τραπεζικών καταστημάτων την τελευταία 10ετία, τόσο ο αριθμός των τραπεζών όσο και των καταστημάτων είναι σχετικά μικρός συγκρινόμενος με τα ισχύοντα σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Η Ελλάδα έχει μικρό αριθμό τραπεζών, σημαντικά μικρότερο από το μέσο όρο. Το ίδιο ισχύει και για τον αριθμό των καταστημάτων. Τα καταστήματα ανά Τράπεζα στην Ελλάδα είναι κατά μέσο όρο 62 ενώ ο

μέσος όρος για τις Δυτικοευρωπαϊκές χώρες είναι 34 καταστήματα ανά Τράπεζα.

Επίσης στην Ελλάδα ο μέσος όρος των υπαλλήλων ανά Τράπεζα είναι 1.242 ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος για τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες είναι 594. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι κατά μέσο όρο οι Τράπεζες στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερου μεγέθους από τις Τράπεζες στις περισσότερες από τις Δυτικοευρωπαϊκές χώρες, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις ιδιαιτερότητες της οικονομίας κάθε χώρας.

Οι κάτοικοι ανά κατάστημα στην Ελλάδα ανέρχονται σε 3.754, αριθμός ο οποίος είναι παρόμοιος με το μέσο όρο 3.800 των Δυτικοευρωπαϊκών χωρών. Μικρός είναι και ο αριθμός των εγκατεστημένων δικτύων ATM' s . Τα πιο πάνω στοιχεία συνηγορούν στην άποψη ότι στην Ελλάδα υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης τόσο των τραπεζικών δικτύων καταστημάτων όσο και των ηλεκτρονικών δικτύων δεδομένου ότι εκτός από το γεγονός ότι στην Ελλάδα υφίσταται μικρός σχετικά αριθμός τραπεζικών καταστημάτων και δικτύων ATM' s, υφίστανται και παράγοντες όπως το γεγονός ότι οι θεσμοί της καταναλωτικής πίστης και των στεγαστικών δανείων είναι ελάχιστα αναπτυγμένοι στην Ελλάδα σε σύγκριση με τις Ευρωπαϊκές χώρες, παρά την άνοδο των τελευταίων ετών, τομείς που αποτελούν κατ' εξοχήν λιανική τραπεζική εργασία (retail banking) η οποία παρέχεται από δίκτυα καταστημάτων, τα τραπεζικά καταστήματα στην Ελλάδα δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιήσει όλη τη δυνατότητά τους στην προώθηση των προϊόντων του τραπεζικού ομίλου στον οποίο ανήκουν (Αμοιβαία Κεφάλαια, ασφαλιστικά προϊόντα, Leasing, Factoring, κ.α.)

Έρευνες που έχουν γίνει δείχνουν χαμηλή χρήση των συναλλαγών με τις Τράπεζες του ελληνικού πληθυσμού. Από την πιο πάνω ανάλυση γίνεται φανερό ότι εσοπρόθεσμα θα υπάρξει παράλληλη ανάπτυξη όλων των δικτύων πωλήσεων και εξορθολογισμό τους, με σκοπό την επίτευξη του στόχου που αφορά την εξυπηρέτηση των πελατών (εύκολη πρόσβαση και καλή ποιότητα υπηρεσιών) καθώς και του στόχου που αφορά την αναβάθμιση της απασχόλησης της Τράπεζας (διατήρηση θέσεων απασχόλησης, εκπαίδευση σε νέα αντικείμενα και διαδικασίες).

Βασικός άξονας μιας νέας πορείας του τραπεζικού μας συστήματος μέσα στη ζώνη του Ευρώ είναι:

1. Ο εκσυγχρονισμός των δομών, των διαδικασιών και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους καταναλωτές.

2. Η αύξηση της κερδοφορίας και παραγωγικότητάς τους.
3. Η μείωση του λειτουργικού τους κόστους με τον τεχνολογικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό.
4. Ο έγκαιρος και αποτελεσματικός τρόπος ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και της αυτοματοποίησης στις συναλλαγές.
5. Η ουσιαστική πρόβλεψη και διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν
6. Η δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σε αντίθεση με την περιορισμένη γκάμα που προσφέρεται στην Ελληνική αγορά.

Πρέπει επίσης να αντιμετωπισθεί σοβαρά η διεθνής δικτύωση των Ομίλων με ιδιαίτερη έμφαση στον ευαίσθητο χώρο της Βαλκανικής, της Παρευξείνιου ζώνης και γιατί όχι της Μέσης Ανατολής, όπου παρά τα σημερινά προβλήματα είναι χώρος με συγκριτικά πλεονεκτήματα για το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα και την οικονομία.

Χρηματοπιστωτικοί Όμιλοι Η ενιαία Ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά και γενικότερα η τάση ενοποίησης της διεθνούς αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η αποεξειδίκευσης του πιστωτικού τομέα και η κατάργηση των παραδοσιακών ορίων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες μεταξύ των χρηματοπιστωτικών μονάδων, ενέτειναν το φαινόμενο της δημιουργίας χρηματοπιστωτικών ομίλων. Οι Τράπεζες, στην προσπάθειά τους για διατήρηση μιας συνολικής παρουσίας σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υιοθετούν τη δομή του Χρηματοπιστωτικού Ομίλου δηλαδή ενός συνόλου πιστωτικών και χρηματιστικών μονάδων που βρίσκονται υπό κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή έλεγχο.

Η δημιουργία χρηματοπιστωτικών ομίλων αποτελεί βασική τάση στη διεθνή χρηματοπιστωτική αγορά από τη δεκαετία του '80. Οι περισσότερες ελληνικές τράπεζες έχουν ήδη συγκροτήσει Χρηματοπιστωτικούς Ομίλους. Όσον όμως αφορά τους Ομίλους ορισμένων δημόσιου ενδιαφέροντος τραπεζών, ιστορικά η συγκρότησή τους σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε προϊόν αναγκαστικών συγχωνεύσεων, εξαγορών και όχι προϊόν συγκροτημένου επιχειρηματικού σχεδιασμού (ενδεικτικά η συγχώνευση στην Εθνική Τράπεζα της Τράπεζας Αθηνών, είχε σαν αποτέλεσμα στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας να λειτουργούν δύο μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες η Εθνική και ο Αστέρας και δύο τράπεζες στεγαστικής πίστης η ΕΚΤΕ και η Στεγαστική).

Το θέμα των Ομίλων των Δημόσιου ενδιαφέροντος Τραπεζών, οφείλει να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια της χάραξης του στρατηγικού επιχειρηματικού σχεδιασμού της ελέγχουσας Τράπεζας. Ο σχεδιασμός αυτός πρέπει να περιλαμβάνει και να αναλύει:

- 1.** Την αναγκαιότητα της ύπαρξης του Χρηματοπιστωτικού Ομίλου για την παροχή ολοκληρωμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και προϊόντων, την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και τη διερεύνηση της θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου συνολικά στην αγορά.
- 2.** Τη θέση που κατέχει η κάθε μονάδα στον Όμιλο, με βασικά κριτήρια:
 - i.** την δημιουργία συνεργιών μεταξύ των μονάδων,
 - ii.** τη συμβολή της κάθε μονάδας στην αποδοτικότητα του Ομίλου.

Δημιουργία συνεργιών σημαίνει την ύπαρξη αλληλοσυμπληρούμενων δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και προϊόντων στην κατεύθυνση της αύξησης της προστιθέμενης αξίας και μείωσης του κατά μονάδα προϊόντος κόστους.

Είναι σαφές ότι οι μονάδες που εμπίπτουν σ' αυτήν την κατηγορία, είναι αυταπόδεικτα απαραίτητες για τον Όμιλο και θα πρέπει να διατηρηθούν και εκσυγχρονιστούν, ανεξάρτητα από τα τυχόν χρηματοοικονομικά προβλήματα που πιθανά σήμερα αντιμετωπίζουν και τα οποία πρέπει να λυθούν μέσω εξυγιαντικής πολιτικής, περαιτέρω εξειδίκευσης, κλπ.

Κατά τη χάραξη του στρατηγικού επιχειρηματικού σχεδιασμού του Ομίλου, είναι πιθανό να προκύψει ότι για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του Ομίλου, είναι απαραίτητο να γίνουν συγχωνεύσεις, εξειδικεύσεις και άλλου είδους επιχειρηματικές κινήσεις. Σε περίπτωση που ανεξάρτητα από τη θέληση του σ.κ. προχωρήσουν διαδικασίες ιδιωτικοποίησης, πρέπει να τηρείται αυστηρά το τετράπτυχο:

- φερεγγυότητα του ιδιώτη προς τον οποίο γίνεται η μεταβίβαση,
- δυνατότητα επενδύσεων, ανάπτυξης της επιχείρησης,
- προστασία των θέσεων εργασίας,

- διαφάνεια στις διαδικασίες και τίμημα που να μην μπορεί να θεωρηθεί ως "οιονεί" απαλλοτρίωση δημόσιας περιουσίας.

Το κυρίαρχο στοιχείο στην αξιολόγηση των προτάσεων συγχωνεύσεων-εξαγορών δεν πρέπει να είναι αποκλειστικά η τιμή εξαγοράς, αλλά η ποιότητα του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης (business plan), η διαφάνεια στην αξιολόγηση των σχεδίων, η εξασφάλιση προοπτικής. Η διαδικασία αυτή δεν πρέπει να είναι η εικόνα ενός τζόγου ή συμφωνιών με διαπλεκόμενα συμφέροντα, αλλά να προκύπτουν εμφανώς τα πολλαπλασιαστικά οφέλη για την Ελληνική οικονομία.

Η ύπαρξη "μεγάλων" ομίλων δεν είναι πανάκεια εάν δεν συνοδεύεται και από αλλαγές στην λειτουργία τους έτσι ώστε να εξασφαλίζουν προοπτικές μακροπρόθεσμης κερδοφορίας και ιδίως όταν θα μπούμε στη ζώνη του Ευρώ, όπου όλα τα δεδομένα θα αλλάξουν. Γι αυτό και είναι αναγκαία η ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων σε όλες τις φάσεις χάραξης των στρατηγικών επιλογών, συμβάλλοντας όχι μόνο στη στήριξη των βραχυπρόθεσμων συμφερόντων τους, αλλά πρωταρχικά στη διασφάλιση των μεσομακροπρόθεσμων συμφερόντων των εργαζομένων μέσα από την ανάπτυξη του Ομίλου. Ειδικότερα σε ότι αφορά τον όμιλο της Εμπορικής λαμβανομένων υπ' όψη των τελευταίων εξελίξεων τονίζουμε την ανάγκη άμεσης διαμόρφωσης μιας στρατηγικής εκσυγχρονισμού και ανάπτυξής του.

Η στρατηγική αυτή πρέπει να κινείται στο πλαίσιο που ήδη αναπτύξαμε για τις Τράπεζες του ευρύτερου δημόσιου τομέα με διατήρηση του σημερινού ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Τονίζουμε την ανάγκη άμεσης αύξησης της κεφαλαιακής βάσης της Τράπεζας καθώς και ικανού management.

1.5 Εκτίμηση για την μέχρι τώρα πορεία των συγχωνεύσεων-εξαγορών

Από τις μέχρι τώρα δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής: α) λογική που φαίνεται ότι διαπερνά την

πολιτική της κυβέρνησης είναι ότι η ανταγωνιστικότητα του τραπεζικού συστήματος περνάει μέσα από τη μείωση του μεριδίου των κρατικού ενδιαφέροντος τραπεζών στην αγορά και την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα. β) Η Ο.Τ.Ο.Ε. έγκαιρα πρόβαλε την αναγκαιότητα και αξίωσε από την κυβέρνηση τη διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μιας στρατηγικής που θα του επιτρέψει όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να συμβάλλει ουσιαστικά στην επιθυμητή οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας. Παρ' ότι υπήρχε θεσμοθετημένο πλαίσιο (Σ.Σ.Ε. Ο.Τ.Ο.Ε. - ΤΡΑΠΕΖΩΝ 1996) και παρά τις δεσμεύσεις της κυβέρνησης, διάλογος δεν υπήρξε. Αντίθετα προχώρησαν μονομερείς πολιτικές αποφάσεις χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ούτε οι προτάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος ούτε τα επιχειρηματικά συμφέροντα των ενδιαφερόμενων τραπεζών. Έτσι η διαδικασία αυτή έχει επικεντρωθεί κύρια στις ιδιωτικοποιήσεις ορισμένων κρατικών Τραπεζών, ενώ είναι εξίσου σαφές ότι πρόβλημα βιωσιμότητας στο μέλλον θα αντιμετωπίσουν και οι μικρές ιδιωτικές Τράπεζες.

Στην κοινή γνώμη περνά η εικόνα του "προβληματικού κρατικού συστήματος", ενώ το κύμα των συγχωνεύσεων και εξαγορών στην Ευρώπη και στην Αμερική σαρώνει στη διαδρομή του, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Διαπιστώθηκε από την αρχή της εξαγγελίας των "ιδιωτικοποιήσεων" και όχι μόνο στην περίπτωση της Ιονικής Τράπεζας, ότι δεν υπήρξε ένα συγκεκριμένο σχέδιο από τη μεριά της κυβέρνησης. Δόθηκε η εντύπωση ότι δεν υπήρξε σαφής στρατηγική, η οποία θα έπαιρνε υπόψη της τόσο την κινητικότητα των αγορών, όσο και τις "παγίδες" που τα ιδιωτικά συμφέροντα συνήθως ακολουθούν στα επιχειρηματικά τους παιχνίδια.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της διαδικασίας ήταν η ανυπαρξία θεσμικού πλαισίου, το οποίου θα διευκόλυνε μια ομαλή μετάβαση στους νέους φορείς που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις-εξαγορές. Αυτό δημιουργεί αίσθηση προχειρότητας καθώς στην πορεία τα προβλήματα που θα προκύψουν είναι μεγάλα και δεν λύνονται με μπαλώματα τροπολογιών σε διάφορα νομοσχέδια στη Βουλή, αλλά με ένα σαφές πλαίσιο κανόνων.

Ακόμη και σήμερα δεν είναι καθαρό το πώς διαμορφώνεται η αξία μιας Τράπεζας και κατά συνέπεια η τιμή πώλησης, ποιοι έχουν δικαίωμα να παίρνουν μέρος σε αυτές τις διαδικασίες, πώς ελέγχεται

ουσιαστικά και όχι τυπικά η φερεγγυότητά τους, καθώς και με ποιους τρόπους διασφαλίζονται η απασχόληση, τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων.

Θέση της Ο.Τ.Ο.Ε. είναι η διαμόρφωση ενός πλαισίου "υγιών κανόνων ανταγωνισμού" για τον ευαίσθητο και νευραλγικό χώρο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ευνόητο είναι λοιπόν, ότι πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων που θα νοθεύει τον ανταγωνισμό και θα βλάπτει τα συμφέροντα των πολιτών και της οικονομίας. Άλλωστε η διαμόρφωση τέτοιων καταστάσεων με τις προεκτάσεις τους και σε άλλους επιχειρηματικού τομείς της οικονομίας και κοινωνίας εγκυμονεί συνολικότερους κινδύνους. Απαιτείται άρα η διασφάλιση και λειτουργία ενός "πολυκεντρικού" τοπίου, υγιείς κανόνες και διαφάνεια στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Παρά τις πρόσφατες ανακατατάξεις θα συνυπάρξουν και στην Ελλάδα όπως σε όλες τις χώρες μεγάλες και μικρές Τράπεζες. Άλλωστε η ευρωστία και η αποτελεσματικότητα του τραπεζικού συστήματος δεν είναι μόνο θέμα μεγέθους. Η αποτελεσματικότητα μιας τράπεζας, όπως και κάθε σύγχρονης επιχείρησης, βρίσκεται στην εξειδίκευση, στην ευελιξία και στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

1.6 Μεγέθη Ελληνικών Τραπεζών

Μέσα στα πλαίσια της καλύτερης κατανόησης της λειτουργίας αλλά και του ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών, χρήσιμο κρίνεται να δούμε πως έχουν διαμορφωθεί διάφορα βασικά οικονομικά και στατιστικά μεγέθη των τραπεζικών ιδρυμάτων τα τελευταία χρόνια, να δούμε ποιες είναι οι μεταβολές τους και αν μπορούμε να διακρίνουμε που οφείλονται αυτές.

Αριθμός ΑΤΜ στην Ελλάδα

Οι Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές, γνωστές ως ΑΤΜ, αποτελούν μέρος του υπολογιστικού συστήματος μιας τράπεζας. Με τα μηχανήματα αυτά είναι εφοδιασμένα όλα τα υποκαταστήματα τραπεζών καθώς είναι εύκολη η πρόσβαση των χρηστών για την πραγματοποίηση τραπεζικών συναλλαγών, όπως είναι η ανάληψη

χρημάτων με ασφάλεια και ταχύτητα οποιαδήποτε μέρα και ώρα, χωρίς να χρειάζεται η μεσολάβηση του προσωπικού της τράπεζας. Έτσι τα οφέλη τα οποία προκύπτουν από τέτοιου είδους συναλλαγές είναι πολλά τόσο για τον πελάτη (π.χ. εξοικονόμηση χρόνου) όσο και για την τράπεζα (π.χ. εξοικονόμηση κόστους). Στην Ελλάδα οι αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές έγιναν ευρέως γνωστές τις

ΔΙΚΤΥΟ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΤΑΜΕΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ	2006	2007	2008
Πιστωτικά ιδρύματα με έδρα την Ελλάδα	6.142	6.653	6.906
Υποκαταστήματα Αλλοδαπής	385	413	441
Συνεταιριστικές Τράπεζες	176	204	228
Σύνολο	6.703	7.270	7.575

τελευταίες δυο δεκαετίες. Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει τον αριθμό των ATM που υπάρχουν στην Ελλάδα από το 2006 έως το 2008 για τρεις διαφορετικές κατηγορίες τραπεζικών ιδρυμάτων, τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα την Ελλάδα, τα υποκαταστήματα της αλλοδαπής και τις συνεταιριστικές τράπεζες (πηγή Ελληνική Ένωση Τραπεζών):

Το δίκτυο Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών δημιουργήθηκε κυρίως για να γίνονται πιο γρήγορα κάποιες απλές συναλλαγές των πελατών, γι' αυτό το λόγο χρόνο με το χρόνο παρουσιάζεται μια συνολική αύξηση του αριθμού των ATM (όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα).

Αρχικά για τη χρονιά 2006, από 6.703 ATM που υπάρχουν στον Ελλαδικό χώρο τα 6.142 χρησιμοποιούνται από τις Ελληνικές εμπορικές τράπεζες & τους ειδικούς πιστωτικούς οργανισμούς, δηλαδή γύρω στο 92%. Οι ξένες τράπεζες χρησιμοποιούν 385 ATM και οι συνεταιριστικές τράπεζες 176 ATM.

Για τη χρονιά 2007 είχαμε συνολική αύξηση των ATM κατά 511. Αναλυτικά έχουμε: Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα αύξησαν τα ATM τους κατά 8,31% οι ξένες τράπεζες αύξησαν τα ATM τους κατά 7,27% ενώ οι συνεταιριστικές τράπεζες αύξησαν τα ATM τους κατά 15%

Για το 2008 επίσης παρατηρείται αύξηση στον αριθμό των ΑΤΜ που λειτουργούν στον ελλαδικό χώρο, τόσο στο σύνολό τους όσο και στις επιμέρους κατηγορίες των τραπεζικών ιδρυμάτων. Η συνεχής αύξηση των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών υποδεικνύει κατά κύριο λόγο το πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν στην καθημερινή ζωή των συναλλασσομένων.

Δίκτυο ελληνικών τραπεζών που λειτουργούν στο εξωτερικό

Οι ελληνικές τράπεζες μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας της αύξησης των κερδών τους, στράφηκαν και στην ανάπτυξη του δικτύου τους και στο εξωτερικό. Οι υπό ανάπτυξη αλλά και αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης που υπάρχει έντονα το ελληνικό στοιχείο αλλά και χώρες της λεκάνης της Μεσογείου αποτελούν τους πιο δελεαστικούς προορισμούς. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα καταστήματα, τα υποκαταστήματα και το προσωπικό που διαθέτουν οι ελληνικές εμπορικές τράπεζες σε 7 χώρες του εξωτερικού για το έτος 2008:

ΚΟΡΔΙΣΤΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΩΤΗΣΗ ΜΕΧΩ ΧΑΑ (ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ)

	Εθνική		Alpha		EFG Euro bank		Εμπορική		Πειραιώς		Αγροτική		Σύνολο	
	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς	Κατ/τα Υποκ/τα	Προς
Αίγυπτος	7	109											7	109
Αλβανία	30	341	42	329									2	670
Βουλγαρία			120	994									120	994
Γερμανία											1	13	1	13
Κύπρος	1	2											1	2
Μ. Βρετανία	1	61	1		1	15	1	7	1	166			5	234
Πολωνία					177	2.392							177	2.392
Σύνολο	39	513	136	1.323	178	2.407	1	7	1	166	1	13	383	4.414

Σημείωση : όπου Κατ/τα = Καταστήματα, Υποκ/τα = Υποκαταστήματα και Προς = Προσωπικό

Συνολικά, στο εξωτερικό υπάρχουν 383 υποκαταστήματα και 4414 απασχολούμενο προσωπικό που ανήκουν στις ελληνικές εμπορικές τράπεζες. Αναλυτικότερα, στην Αίγυπτο υπάρχουν 7 υποκαταστήματα με 109 άτομα προσωπικό, τα οποία ανήκουν στην Εθνική τράπεζα. Στην Αλβανία υπάρχουν 30 υποκαταστήματα με 670 άτομα προσωπικό. Στη Βουλγαρία υπάρχουν 120 υποκαταστήματα με 994 άτομα προσωπικό (όλα ανήκουν στην Alpha Bank). Στην Γερμανία υπάρχει 1 υποκατάστημα με 13 άτομα προσωπικό και ανήκει στην Αγροτική τράπεζα. Στην Κύπρο υπάρχει ένα υποκατάστημα ελληνικής εμπορικής τράπεζας με 2 άτομα προσωπικό. Στην Μ. Βρετανία υπάρχουν 5 υποκαταστήματα με 234 άτομα προσωπικό και τέλος στην Πολωνία έχουμε τα περισσότερα υποκαταστήματα ελληνικών εμπορικών τραπεζών στο εξωτερικό, 177 στο αριθμό με συνολικό προσωπικό 2392 άτομα και τα οποία ανήκουν στην Eurobank.

Οι παραπάνω αριθμοί είναι ενδεικτικοί για το ελληνικό δίκτυο τραπεζών σε ξένες αγορές. Η γενικότερη τάση η οποία επικρατεί είναι η ολοένα και μεγαλύτερη επέκταση των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων σε νέες αγορές ή σε αγορές που ήδη δραστηριοποιούνται και διαφαίνονται προοπτικές κέρδους.

Τραπεζικά υποκαταστήματα στην Ελλάδα

Σε αυτή την υποενότητα γίνεται ανάλυση των του αριθμού των υποκαταστημάτων και του προσωπικού όλων των τραπεζών που υπάρχουν στον Ελλαδικό χώρο για τα έτη 2006-2007. Οι κατηγορίες τις οποίες διακρίνουμε είναι τέσσερις: τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, τα καταστήματα ξένων τραπεζών, τις συνεταιριστικές τράπεζες καθώς επίσης και τα υποκαταστήματα της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ			ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	3.297	3.385	3.599	54.993	57.312	58.223
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ	270	268	289	5.754	5.936	5.929
ΣΥΝΕΤΕΡΗΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	143	154	177	1.028	1.102	1.152
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	95	87	65	2.902	2.763	2.494
ΣΥΝΟΛΟ	3.805	3.894	4.130	64.677	67.113	67.798

Το 2008 σε σχέση με το 2006, παρατηρείται σταδιακή αύξηση στον αριθμό των υποκαταστημάτων σε όλες τις κατηγορίες εκτός από τα υποκαταστήματα της Τράπεζας της Ελλάδος όπου παρατηρείται μια μείωση της τάξης του 31,5% περίπου. Το γεγονός αυτό πιθανόν να εντάσσεται στην γενικότερη προσπάθεια της Τράπεζας της Ελλάδος για μείωση του συνολικού κόστους της και της καλύτερης διαχείρισης των λειτουργικών εξόδων της. Όμοια είναι και η κατάσταση στο απασχολούμενο προσωπικό, όπου μόνο η Τράπεζα της Ελλάδος έχει μειώσει τον αριθμό του προσωπικού της (άλλωστε φαίνεται λογικό μετά από την μείωση και των υποκαταστημάτων). Ωστόσο, το συνολικά απασχολούμενο προσωπικό παρουσιάζει αύξηση από το 2006 στο 2008, όχι ιδιαίτερα σημαντική, περίπου μια εκατοστιαία μονάδα. Οι παραπάνω αριθμοί επιβεβαιώνονται και από το γεγονός ότι πλέον κάθε τοπική κοινωνία χαρακτηρίζεται από πλήθος νέων καταστημάτων και υποκαταστημάτων τραπεζών, τα οποία προσπαθούν να αποκτήσουν μέρος της αγοράς και να αποσπάσουν μερίδιο από τις ανταγωνίστριες τράπεζες που ήδη δραστηριοποιούνται εκεί.

Τέλος, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μερίδιο στον αριθμό των υποκαταστημάτων έχουν οι εμπορικές τράπεζες και οι ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί, μετά είναι οι ξένες τράπεζες, ακολουθούν οι συνεταιριστικές τράπεζες και τέλος τα υποκαταστήματα της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

2.1 Γενικά

Εξαρχής, σκοπός των τραπεζών ήταν να μπορέσουν να εξυπηρετήσουν και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών τους, να προσελκύσουν νέους πελάτες με στόχο να διευρύνουν τους επιχειρηματικούς τους ορίζοντες και τέλος να μπορέσουν μέσω των παραπάνω παραγόντων να αυξήσουν τα έσοδα τους. Όμως η είσοδος στην αγορά και άλλων τραπεζών είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί ο μεταξύ τους ανταγωνισμός. Οι πελάτες, πλέον, είχαν το δικαίωμα να επιλέξουν εκείνη την τράπεζα που θα τους προσέφερε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που ζητούσαν στις πιο ευνοϊκές τιμές για αυτούς. Οι τράπεζες λόγω του έντονου ανταγωνισμού αναγκάστηκαν να βελτιώσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, ενώ παράλληλα προσπαθούν να εισάγουν νέα προϊόντα ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς με άμεσο σκοπό να κερδίσουν νέους πελάτες.

Όλες αυτές οι αλλαγές από πλευράς τραπεζών γίνονται για να μπορέσουν ανταπεξέλθουν και να επιβιώσουν στις απαιτήσεις της αγοράς. Λόγω αυτών των ραγδαίων εξελίξεων που παρατηρούνται στο τραπεζικό σύστημα, έχει εκδηλωθεί μεγάλο ενδιαφέρον προκειμένου να προσδιοριστούν οι παράγοντες εκείνοι που εξασφαλίζουν τη βέλτιστη αποτελεσματικότητα των τραπεζικών ιδρυμάτων. Άλλωστε μια οικονομικά εύρωστη και δυναμική επιχείρηση, με ικανοποιητική περιουσιακή διάρθρωση, και στην προκειμένη περίπτωση τράπεζα, πιθανόν να πλήρη τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή της στη χρηματιστηριακή αγορά.

Το ευρύ επενδυτικό κοινό, μέσω του χρηματιστηρίου αξιών, διοχετεύει αποταμιευτικά κεφάλαια στις επιχειρήσεις και προσδοκά θετικές αποδόσεις, που επιτυγχάνονται μέσα από την αναπτυξιακή πορεία της επιχείρησης που οδηγεί σε ανοδική πορεία τη τιμή της μετοχής (κεφαλαιακά κέρδη) καθώς και σε μερισματικές αποδόσεις. Οι επιχειρήσεις από την άλλη πλευρά μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια από το ευρύ επενδυτικό κοινό, τόσο κατά την εισαγωγή τους στο Χρηματιστήριο, όσο και αργότερα μέσω νέων αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου.

Επομένως, ο επενδυτής βλέπει το χρηματιστήριο ως μια εναλλακτική μορφή τοποθέτησης των χρημάτων που αποταμιεύει, με σκοπό την επιδίωξη ικανοποιητικής απόδοσης, απόδοσης συνήθως υψηλότερης από αυτήν που προσφέρουν επενδύσεις όπως οι τραπεζικές καταθέσεις και τα κρατικά ομόλογα. Κατ' επέκταση το χρηματιστήριο αξιών αποτελεί επίσης μέρος του συνολικού χρηματοδοτικού συστήματος και όπως και οι τράπεζες παρέχει τα μέσα και τις υπηρεσίες για τη μεταβίβαση χρηματικών πόρων από τις αποταμιεύσεις των επενδυτών στις επιχειρήσεις, οι οποίες με αυτά τα κεφάλαια υλοποιούν τα επενδυτικά τους προγράμματα.

2.2 Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

Χρηματιστήριο είναι ο τόπος όπου διεξάγονται αγοραπωλησίες αξιών, οι τιμές των οποίων διαμορφώνονται σύμφωνα με τους κανόνες προσφοράς και ζήτησης της αγοράς. Τα σημερινά χρηματιστήρια έχουν τις ρίζες τους στα αγορές της αρχαιότητας όπου οι έμποροι συγκεντρώνονταν για να αγοράσουν και να πουλήσουν εμπορεύματα. Το πρώτο επίσημο Χρηματιστήριο δημιουργήθηκε στην Αμβέρσα το 1531 και εκεί και σε αυτό διαπραγματευόταν προϊόντα κοινής χρήσης. Μέχρι το 17ο αιώνα τα χρηματιστήρια αξιών και εμπορευμάτων ήταν κοινά. Σύντομα όμως φάνηκε καθαρά η ανάγκη διαχωρισμού τους.

Στην Αθήνα, πάνω από το ιστορικό καφενείο □ Η Ωραία Ελλάς □ στη διασταύρωση των οδών Ερμού και Αιόλου, βρισκόταν, από το 1870, η □ Λέσχη Εμπόρων των Αθηνών □ που χρησίμευε ως τόπος συναντήσεως των επαγγελματιών, αλλά συχνά και ως πρακτορείο ειδήσεων. Στο χώρο αυτό κάθε απόγευμα διεξάγονταν διαπραγματεύσεις επί των ομολογιών των εθνικών δανείων που εκδίδονταν τότε. Σταδιακά και με τη διάδοση των μετοχικών τίτλων, δημιουργήθηκε η διάθεση για σημαντικότερες συναλλαγές. Με την

πάροδο του χρόνου, η λέσχη πάνω από το καφενείο □ Η Ωραία Ελλάς □ ,μετατράπηκε από ψυχαγωγικό κέντρο ορισμένης επαγγελματικής τάξης σε □ Μετοχοπρατήριο □. Έτσι άρχισε να λειτουργεί ένα □ ανεπίσημο □ Χρηματιστήριο στη πόλη της Αθήνας. Έμβλημά του ήταν ο Φτερωτός Ερμής, απ' όπου αργότερα εμπνεύσθηκε και το έμβλημα του το επίσημο Χρηματιστήριο. Συμπερασματικά αναφέρεται ότι το πρώτο ελληνικό Χρηματιστήριο, που ιδρύθηκε στον Πειραιά, ήταν μικτή αγορά εμπορευμάτων και αξιών ταυτοχρόνως. Όμως, το συγκεκριμένο Χρηματιστήριο, ποτέ δεν μπόρεσε να αποκτήσει επαρκή κίνηση χρηματιστηριακών τίτλων. Το αξιομνημόνευτο της ιδρύσεως του Πειραιϊκού Χρηματιστηρίου αφορά περισσότερο στην κατασκευή του κτιρίου και λιγότερο στη λειτουργία του. Την εποχή εκείνη, το Μάιο του 1873, τα μέλη της Λέσχης ονόμασαν τη Λέσχη τους Χρηματιστήριο και προχώρησαν ακόμη και στην εκλογή Προέδρου. Ως πρώτος Πρόεδρος, εκλέχθηκε ο Γεώργιος Ιγγλέσης. Στην αρχή, οι λίγες πράξεις που συνάπτονταν στη Λέσχη δεν ήταν αρκετές για να δημιουργήσουν χρηματιστηριακή ατμόσφαιρα. Στη συνέχεια όμως, όσο αυξανόταν ο κερδοσκοπικός παροξυσμός που είχε καταλάβει το πλήθος, κυρίως μετά από την ίδρυση της Εταιρίας τους Λαυρίου, γινόταν ολοένα και πυκνότερες οι συγκεντρώσεις στο καφενείο αι στο χώρο μπροστά από αυτό. Η ατμόσφαιρα, όπως αναφέρθηκε, άρχισε να θερμαίνεται κατά το Μαΐου του 1873, όταν κυκλοφόρησαν 100.000 μετοχές της εταιρείας του Λαυρίου και αποτέλεσαν αποκλειστικό σχεδόν αντικείμενο αγοραπωλησιών στη Λέσχη, το καφενείο και τους δρόμους.

Κύριο αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην □ανεπίσημη□ χρηματιστηριακή αγορά της Αθήνας, ήταν οι ομολογίες των Εθνικών Οανείων. Διαπραγματεύονταν όμως και μετοχές της Εθνικής Τράπεζας και της Εταιρίας της Εθνικής Ατμοπλοΐας της Ελλάδας. Μετά το 1873, άρχισαν να διαπραγματεύονται οι μετοχές της □Ανωνύμου Εταιρίας των Μεταλλουργείων του Λαυρίου□, των ασφαλιστικών εταιριών □Φοίνιξ□ και □Άγκυρα□ και της □Ανωνύμου Εταιρίας Αεριόφωτος Αθηνών□. Στη συνέχεια, με την έξαρση της □μεταλλομανίας□ και την ίδρυση πολλών μεταλλευτικών εταιριών, σημειώνονται διαπραγματεύσεις των μεταλλευτικών εταιριών □Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρία□, □Ο Λαυρεωτικός Όλυμπος□, □Νικίας□, □Ο Περικλής□ και □Η Κάρυστος□. Παρά το γεγονός ότι η ελληνική οικονομία δεν ήταν τόσο αναπτυγμένη για να δικαιολογήσει τη λειτουργία και άλλων τραπεζών πέραν της Εθνικής Τράπεζας, κατά την περίοδο αυτή, εκτός από τη □μεταλλομανία□, παρατηρείται και

το φαινόμενο της «τραπεζομανίας». Αυτό εκδηλώνεται με την ίδρυση νέων τραπεζών, οι περισσότερες από τις οποίες δεν κατάφεραν να επιβιώσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι παρακάτω τράπεζες ήταν οι πρώτες που οι μετοχές τους διαπραγματεύθηκαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών:

- Εθνική Τράπεζα Ιδρύθηκε το 1841, με αρχικό κεφάλαιο 5.000.000 δραχμών και άρχισε τις εργασίες της στις 22 Ιανουαρίου 1842. Η μετοχή της αποτελούσε την ασφαλέστερη επένδυση σε βαθμό ώστε τα ευαγή ιδρύματα μετέτρεπαν τα διαθέσιμά τους σε μετοχές της Εθνικής.

- Ναυτική Τράπεζα ο «Αρχάγγελος» Ιδρύθηκε με Β.Ο. του 1870

και με αρχικό κεφάλαιο 4.000.000 φράγκα (20.000 μετοχές). Ξεκίνησε ως τράπεζα με ευοίωνες προοπτικές, αλλά περισσότερο λειτούργησε ως Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία.

- Γενική Πιστωτική Τράπεζα Προήλθε από την, εντός τριών ημερών, αστραπιαία συνένωση δύο τραπεζών, που ίδρυσαν το 1872 αντίστοιχες ομάδες ομογενών. Το κεφάλαιο ανέρχονταν σε 14.000.000 δραχμές (56.000 μετοχές).
- Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως. Το 1873, στην ακμή της

«μεταλλομανίας» ιδρύεται η Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως,

με πρωτοβουλία ομογενών και ντόπιων κεφαλαιούχων και με αρχικό κεφάλαιο 5.000.000 φράγκα (50.000 μετοχές).

Η ίδρυση του Χ.Α.Α., ύστερα από μακρόχρονη προεργασία, επίπονες ταλαντεύσεις και πολυκύμαντες διαδικασίες, υπήρξε σταθμός στην οικονομική ιστορία του έθνους. Ανταποκρίθηκε μαχητικά στην ανάγκη εκσυγχρονιστικών μεταρρυθμίσεων και στα πλαίσια της μεγάλης προσπάθειας για την οικονομική ανόρθωση του τόπου. Παράλληλα, από τη σύσταση του έως και σήμερα, προσαρμόστηκε με σχετική ευελιξία στα διεθνή πρότυπα και τις χρηματοοικονομικές αντιλήψεις των εποχών. Η ιστορία του Χ.Α.Α. αρχίζει στις 30 Σεπτεμβρίου 1876 όταν επί κυβέρνησης του

Αλεξάνδρου Κουμουνδούρου, δόθηκε η κυβερνητική έγκριση για τη σύσταση του.

2.3 ΔΕΙΓΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οι τράπεζες οι οποίες έχουν επιλεγθεί για περαιτέρω ανάλυση και μελέτη μέσα στα πλαίσια της παρούσας εργασίας πραγματεύονται τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, γεγονός που αποτέλεσε βασικό κριτήριο για την επιλογή τους. Επιπλέον, η επιλογή έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε μια από αυτές τις τράπεζες να αντιπροσωπεύει μια από τις ακόλουθες κατηγορίες: ισχυρές, μεσαίες και μικρές τράπεζες. Κατά αυτόν τον διαχωρισμό επιλέχθηκαν η Εθνική Τράπεζα (ΕΤΕ), η Τράπεζα Πειραιώς και η Αγροτική Τράπεζα(ΑΤΕ) αντίστοιχα.

2.3.1 Εθνική Τράπεζα

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με τη μεγαλύτερη και ισχυρότερη παρουσία στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και με το δυναμικό προφίλ της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο ηγείται του μεγαλύτερου και ισχυρότερου Ομίλου χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα.

Ιδρύθηκε το 1841 ως εμπορική τράπεζα και μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928 είχε το εκδοτικό προνόμιο. Εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών την ίδρυσή του το 1880, ενώ από τον Οκτώβριο του 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Η ΕΤΕ είναι πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα, υπαγόμενη στην ελληνική και κοινοτική τραπεζική νομοθεσία και ειδικότερα στον Ν.2076/92 όπως ισχύει σήμερα, που ως γνωστόν ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο την δεύτερη τραπεζική οδηγία 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο Όμιλος της ΕΤΕ προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις συνεχώς

μεταβαλλόμενες ανάγκες επιχειρήσεων και ιδιωτών, όπως επενδυτικές εργασίες, χρηματοπιστηριακές συναλλαγές, ασφάλειες, διαχείριση στοιχείων ενεργητικού - παθητικού, εργασίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring).

Με το πληρέστατο Δίκτυό της που αριθμεί 574 καταστήματα και 1.511 ATMs, καλύπτει ολόκληρη τη γεωγραφική έκταση της Ελλάδας. Παράλληλα, αναπτύσσει εναλλακτικά δίκτυα πώλησης των προϊόντων της, όπως οι υπηρεσίες Mobile και Internet Banking. Σήμερα, μετά τις πρόσφατες εξαγορές στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης, το Δίκτυο της Τράπεζας στο εξωτερικό περιλαμβάνει 1.178 μονάδες (στοιχεία 30.09.2010).

Οι λογαριασμοί καταθέσεων που ξεπερνούν τα εννέα εκατομμύρια και οι άνω του ενάμιση εκατομμυρίου λογαριασμοί χορηγήσεων αποτελούν τη σημαντικότερη απόδειξη της εμπιστοσύνης του κοινού της που αποτελεί και την κινητήρια δύναμη της τράπεζας.

Με επιβεβαιωμένη την ηγετική της θέση στην ελληνική τραπεζική αγορά και με στόχο την πλήρη κάλυψη των πελατών της καθώς και την αύξηση της κερδοφορίας της, η Τράπεζα μεριμνά για το διαρκή εκσυγχρονισμό των διαδικασιών της, επενδύοντας στη νέα τεχνολογία.

Ιστορικά Στοιχεία

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. ιδρύθηκε το 1841 και εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1880. Με 160 πλέον χρόνια επιτυχούς και αδιάλειπτης λειτουργίας στον οικονομικό βίο της χώρας, η Τράπεζα έχει εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο όμιλο εταιρειών παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καλύπτοντας έτσι τις συνεχώς διευρυνόμενες ανάγκες των πελατών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα ίδρυσε το 1891 την Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων «Η Εθνική» και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα.

Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος το 1928, η Τράπεζα είχε το εκδοτικό προνόμιο στην Ελλάδα και ήταν υπεύθυνη για την έκδοση του νομίσματος. Το 1953, η Τράπεζα συγχωνεύτηκε

με την «Τράπεζα Αθηνών», που είχε ιδρυθεί το 1893. Μέσα στο 1998, η Τράπεζα προέβη στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», η οποία είχε προέλθει από τη συγχώνευση δύο πρώην θυγατρικών της εταιρειών, της «Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.» και της «Εθνική Στεγαστική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.», με σκοπό την αρτιότερη εξυπηρέτηση των πελατών της στον τομέα της στεγαστικής και κτηματικής πίστης.

Από τον Οκτώβριο 1999, η μετοχή της Τράπεζας διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Στα τέλη του 2002, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στη συγχώνευση δι' απορροφήσεως της θυγατρικής της "Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Αναπτύξεως ΑΕ". Στο πλαίσιο του στρατηγικού της προσανατολισμού στην αγορά της ΝΑ Ευρώπης, η ΕΤΕ εξαγόρασε, εντός του 2006, τη Finansbank στην Τουρκία και τη Vojvodjanska Banka στη Σερβία.

Γενικά Στοιχεία

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η παλαιότερη εμπορική τράπεζα της χώρας, ηγείται του μεγαλύτερου και ισχυρότερου Ομίλου χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα:

- Ο Όμιλος της ΕΤΕ προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες επιχειρήσεων και ιδιωτών.
- Η Τράπεζα αριθμεί 574 καταστήματα και 1.511 ATMs στην ελληνική επικράτεια, ενώ διαμέσου θυγατρικών εταιρειών και καταστημάτων διαθέτει το ευρύτερο δίκτυο διανομής προϊόντων και υπηρεσιών από κάθε άλλη τράπεζα στο εξωτερικό (1.178 μονάδες).
- Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά σε 12 χώρες και περιλαμβάνει 9 τράπεζες και 62 εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών και λοιπών υπηρεσιών.
- Ελέγχοντας περίπου το 1/4 της λιανικής τραπεζικής και έχοντας την μεγαλύτερη καταθετική βάση στην Ελλάδα (23,7% μερίδιο αγοράς στις συνολικές καταθέσεις), η Εθνική Τράπεζα δίκαια μπορεί να χαρακτηριστεί ως η Τράπεζα της Ελληνικής Οικογένειας.
- Με ισχυρή κεφαλαιακή βάση, ήτοι συνολικά ίδια κεφάλαια EUR 8 δισ. και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (BIS

- ratio) 11,3%, ο Όμιλος πρωταγωνιστεί στις εγχώριες και περιφερειακές εξελίξεις.
- Ο Όμιλος της ΕΤΕ είναι ο πρώτος ελληνικός χρηματοοικονομικός οργανισμός που εισήγαγε με επιτυχία τις μετοχές του στη μεγαλύτερη κεφαλαιαγορά του κόσμου, το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.
 - Με την εξαγορά της United Bulgarian Bank στη Βουλγαρία (2000), της Stopanska Banka στην ΠΓΔΜ (2000), της Banca Romaneasca στη Ρουμανία (2003), της Finansbank στην Τουρκία (2006) και της Vojvodjanska Banka στη Σερβία (2006), η ΕΤΕ φιλοδοξεί να γίνει ο κορυφαίος χρηματοπιστωτικός όμιλος σε μια αγορά 125 εκατομμυρίων κατοίκων.

Μετοχική Σύνθεση

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕ αποτελείται από 956.090.482 κοινές ονομαστικές μετοχές.

Όπως όλες οι ελληνικές εταιρείες, η Τράπεζα υποχρεούται από τον νόμο να τηρεί την αρχή «κάθε μετοχή έχει δικαίωμα μιας ψήφου».

Στα τέλη Δεκεμβρίου 2010, κανένας μέτοχος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) κατείχε ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

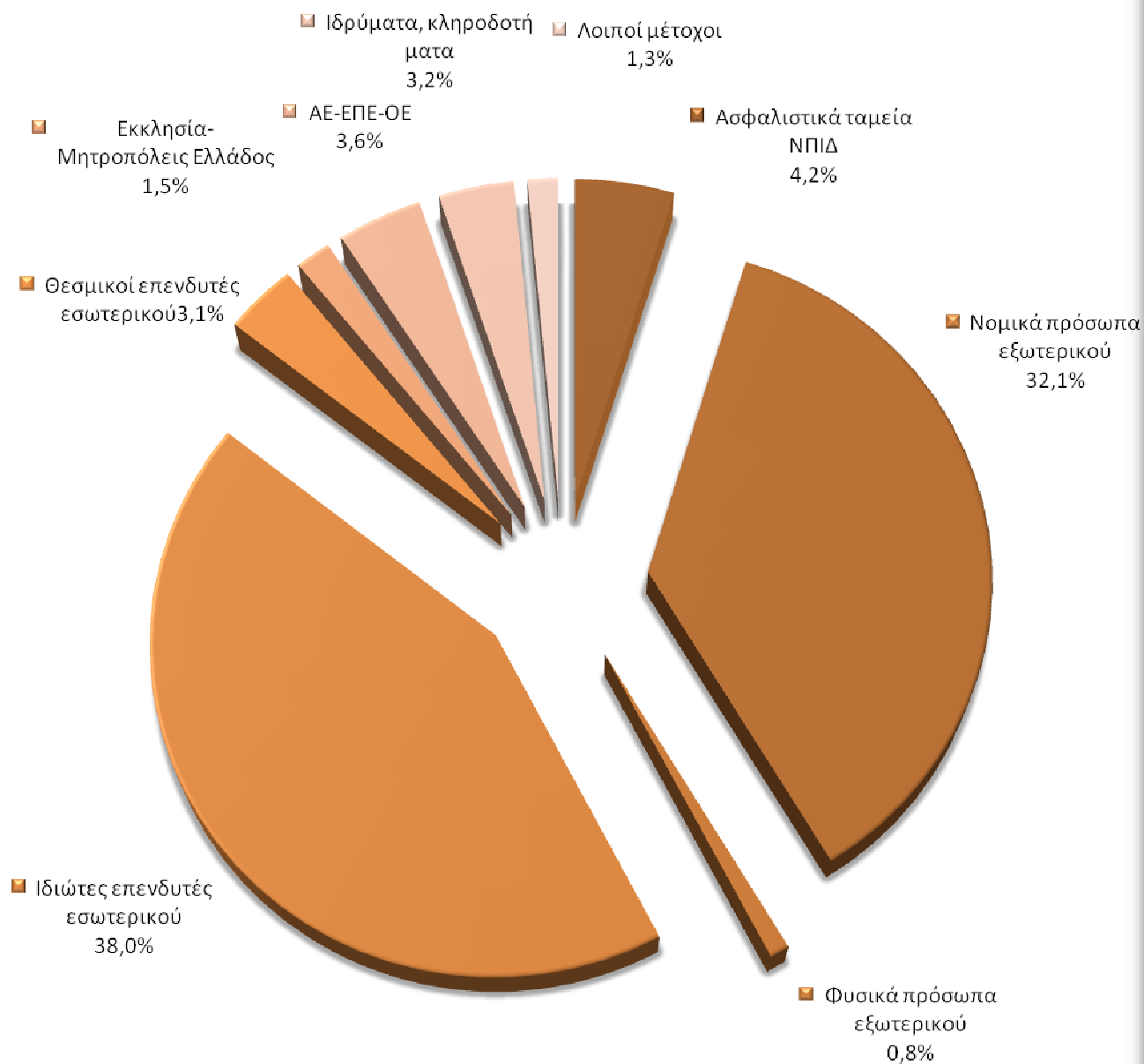
Απ' όσα γνωρίζει η Τράπεζα, δεν υφίστανται ειδικές συμφωνίες μεταξύ μετόχων της.

Επιπλέον, δεν υφίσταται αμοιβαία συμμετοχή σημαντικού ύψους σε μετοχικό κεφάλαιο μεταξύ ΕΤΕ και άλλης εταιρίας ή ομίλου εταιρειών.

Η Τράπεζα δεν έχει υιοθετήσει μηχανισμούς αυτοπροστασίας από ανεπιθύμητες εξαγορές.

Μετά από αίτηση μετόχων της Τράπεζας που εκπροσωπούν το 5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της, το ΔΣ της Τράπεζας υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων.

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΤΕ 31.12.10

Είναι εμφανές και από το γράφημα πως τα δύο μεγαλύτερα κομμάτια κατέχονται από ιδιώτες και νομικά πρόσωπα εξωτερικού ενώ μικρότερα ποσοστά έχουν κάποια ασφαλιστικά ταμεία , η εκκλησία και διάφοροι οργανισμοί

Βασικά Μεγέθη Τράπεζας

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα βασικά μεγέθη του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως της Εθνικής Τράπεζας για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 καθώς και για το 2009.

	31.12.05	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09
Σύνολο ενεργητικού	53.278.930	61.306.162	71.058.950	84.286.079	91.220.464
Σύνολο υποχρεώσεων	50.306.441	55.187.614	64.523.029	77.852.293	82.996.303
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.972.489	6.118.548	6.535.921	6.433.786	8.224.161
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.335.774	1.561.890	1.810.736	2.047.580	2.231.060
Σύνολο εσόδων	1.768.986	2.110.433	2.546.279	2.267.026	2.636.282
Σύνολο εξόδων	954.698	1.034.378	1.514.424	1.633.852	2.232.655
Κέρδη πριν από φόρους	622.867	840.068	1.031.855	633.174	403.627
Καθαρά κέρδη μετά φόρων	474.314	583.658	914.592	480.306	177.311

* Τα ποσά του πίνακα είναι σε χιλιάδες €

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα η τράπεζα έχει μια συνεχή αύξηση των διαθέσιμων περιουσιακών της στοιχείων και των απαιτήσεων της από άλλα πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες καθ' όλη τη διάρκεια της πενταετίας (συνεχής αύξηση του συνολικού ενεργητικού της). Το ίδιο συμβαίνει και με τα συνολικά της έσοδα αλλά και τα συνολικά της έξοδα. Συγκεκριμένα από το 2005 στο 2009 έχει αυξήσει τα λειτουργικά της έσοδα εκπληκτικά κατά το ποσοστό του 149% ενώ τα συνολικά της έξοδα σε σχέση με το 2005 έχουν υπερδιπλασιαστεί κατά 233,9%. Για τα υπόλοιπα μεγέθη η εικόνα είναι λίγο πολύ η ίδια. Το σύνολο των υποχρεώσεων παρουσιάζει σημαντική αύξηση, ενώ το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων παρά την μείωση που δέχεται το 2008 παρουσιάζει τελική θετική μεταβολή περίπου 276,67%. Τέλος τα κέρδη της τράπεζας (προ και μετά φόρων) για το 2008 και το 2009 μειώνονται σε σχέση με τα τρία προηγούμενα χρόνια όπου σημείωναν σημαντική άνοδο.

2.3.2 Τράπεζα Πειραιώς

Η τράπεζα

Ο Όμιλος Πειραιώς αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς και δραστήριους οργανισμούς της ελληνικής οικονομίας. Η Τράπεζα Πειραιώς ιδρύθηκε το 1916. Για πολλές δεκαετίες λειτούργησε ως ιδιωτική Τράπεζα και το 1975 πέρασε υπό κρατικό έλεγχο, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1991. Από το Δεκέμβριο του 1991 που ιδιωτικοποιήθηκε παρουσιάζει συνεχή και ταχεία ανάπτυξη εργασιών, μεγεθών και δραστηριοτήτων.

Στρατηγική

Παράλληλα με την οργανική της ανάπτυξη, η Τράπεζα Πειραιώς υλοποίησε μία σειρά στρατηγικών κινήσεων, με σκοπό την εδραίωση της στην εγχώρια αγορά. Έτσι, το 1998 προχώρησε στην

απορρόφηση των εργασιών της Chase Manhattan στην Ελλάδα, στην εξαγορά της Τράπεζας Μακεδονίας-Θράκης και της μικρής εξειδικευμένης Τράπεζας Credit Lyonnais Hellas, ενώ στις αρχές του 1999 στην απόκτηση του ελέγχου της Τράπεζας Χίου και στην απορρόφηση των εργασιών της National Westminster Bank PLC στην Ελλάδα. Τον Ιούνιο του 2000 πραγματοποίησε την ενοποίηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων της στην Ελλάδα, μέσω της απορρόφησης των εμπορικών Τραπεζών Μακεδονίας-Θράκης και Χίου, δημιουργώντας μία από τις τρεις μεγαλύτερες ιδιωτικές Τράπεζες στην Ελλάδα.

Στις αρχές του 2002, η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε τον έλεγχο της ETBAbank ενώ η απορρόφησης της από την Τράπεζα Πειραιώς ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2003. Επίσης, στις αρχές του 2002 υπογράφηκε συμφωνία Στρατηγικής Συνεργασίας του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς με το διεθνή τραπεζοασφαλιστικό Όμιλο ING για την ελληνική αγορά, με έμφαση στο χώρο των τραπεζοασφαλειών, η οποία ανανεώθηκε τον Οκτώβριο 2007 για 10 έτη. Στις αρχές Ιουλίου 2009 η Τράπεζα Πειραιώς και η BNP Wealth Management προχώρησαν στη σύναψη στρατηγικής συνεργασίας στο Wealth Management. Τέλος, στις αρχές Οκτωβρίου 2009 η Τράπεζα Πειραιώς και η Victoria A.E.E.Z., θυγατρική της Ergo International στην Ελλάδα και μέλος του γερμανικού ασφαλιστικού Ομίλου Munich Re, συμφώνησαν σε 10ετή αποκλειστική συνεργασία στον κλάδο των γενικών ασφαλειών.

Στις αρχές του 2005, ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς υλοποιώντας τη στρατηγική επέκτασής του στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ανατολικής Μεσογείου, προχώρησε στην εξαγορά της βουλγαρικής Τράπεζας Eurobank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Bulgaria), ενισχύοντας την εκεί παρουσία του Ομίλου, ενώ το Μάρτιο 2006 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση των καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία με την Eurobank. Επίσης, το 2005, πραγματοποίησε είσοδο στη σερβική αγορά με την εξαγορά της Atlas Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Beograd), αλλά και στην αιγυπτιακή αγορά με την εξαγορά της Egyptian Commercial Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Egypt). Τέλος, εντός του 2007, ο Όμιλος Πειραιώς διεύρυνε τη διεθνή παρουσία του στην Ουκρανία με την εξαγορά της International Commerce Bank (μετονομάστηκε σε Piraeus Bank ICB), και στην Κύπρο με την έγκριση λειτουργίας

τραπεζικού ιδρύματος (Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου) και τη συμφωνία εξαγοράς του δικτύου της Arab Bank Κύπρου.

Η τράπεζα Σήμερα

Σήμερα η Τράπεζα Πειραιώς ηγείται ενός Ομίλου επιχειρήσεων που καλύπτουν το σύνολο των εργασιών και δραστηριοτήτων του χρηματοοικονομικού τομέα στην Ελλάδα (universal bank). Η Τράπεζα Πειραιώς διαθέτει ιδιαίτερη τεχνογνωσία στην καταναλωτική-στεγαστική πίστη και στα άλλα προϊόντα τραπεζικής ιδιωτών, στο χώρο των μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, στην παροχή υπηρεσιών κεφαλαιαγοράς και επενδυτικής τραπεζικής, καθώς και στην αναπτυσσόμενη αγορά της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Το σύνολο αυτών των υπηρεσιών προσφέρονται τόσο μέσα από το πολύ καλά οργανωμένο δίκτυο καταστημάτων της, όσο και από το ηλεκτρονικό δίκτυο τραπεζικής της winbank. Η τελευταία δημιουργήθηκε στις αρχές του 2000 ως η πρώτη ολοκληρωμένη υπηρεσία ηλεκτρονικής τραπεζικής στην Ελλάδα, παρέχοντας ένα πλήρες και ολοκληρωμένο σύνολο υπηρεσιών ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης.

Σημεία παρουσίας

Η παρουσία του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς στο εξωτερικό εστιάζεται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και Ανατολική Μεσόγειο, παράλληλα με παρουσία στα μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς δραστηριοποιείται στις Η.Π.Α. με τη Marathon Bank στη Νέα Υόρκη με δίκτυο 13 καταστημάτων, στο Ηνωμένο Βασίλειο με ένα κατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς στο Λονδίνο, στην Αλβανία με την Tirana Bank με 55 καταστήματα, στη Ρουμανία με την Piraeus Bank Romania με 187 καταστήματα, στη Βουλγαρία με 101 καταστήματα της Piraeus Bank Bulgaria, στη Σερβία με 47 καταστήματα της Piraeus Bank Beograd, στην Ουκρανία με 54 καταστήματα της Piraeus Bank ICB, στην Κύπρο με 15 καταστήματα της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου και, τέλος στην Αίγυπτο με την Piraeus Bank Egypt με 48 καταστήματα.

Στόχοι – Πολιτική Τράπεζας

Οι κύριοι μεσοπρόθεσμοι στόχοι του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς είναι η διατήρηση ισορροπημένης ανάπτυξης όσον αφορά τις χορηγήσεις και καταθέσεις, η επίτευξη υψηλής αποτελεσματικότητας, η διατήρηση υψηλής ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου και ικανοποιητικής κεφαλαιακής επάρκειας. Η Τράπεζα Πειραιώς θα συνεχίσει να εστιάζει στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και στη λιανική τραπεζική, όπου κατέχει ισχυρή τεχνογνωσία, εκμεταλλευόμενη παράλληλα το νεαρό δίκτυο καταστημάτων της, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Βασική κατεύθυνση της πολιτικής για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου είναι η αποτελεσματική διοίκηση των ανθρωπίνων πόρων, διαθέτοντας ικανά και αφοσιωμένα στελέχη με δυνατότητα να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στο πλαίσιο της ενιαίας τραπεζικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σύνολο των απασχολούμενων στον Όμιλο στις 30.09.10 ανέρχόταν σε 13.414 άτομα.

Ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς, συνδυάζοντας επιχειρηματική ανάπτυξη και κοινωνική ευθύνη, προάγει συστηματικά τις σχέσεις του με τους κοινωνικούς εταίρους του μέσω ειδικών δράσεων, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Η Τράπεζα Πειραιώς αναγνωρίζει ότι οι ενεργειακές πηγές δεν είναι ανεξάντλητες και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με υπεύθυνο τρόπο. Η συμβολή της Τράπεζας στην προστασία του περιβάλλοντος έχει δύο διαστάσεις: α) την εσωτερική διάσταση η οποία αναφέρεται στις προσπάθειες της Τράπεζας να μετριάσει τις λειτουργικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις της, και β) την εξωτερική διάσταση η οποία αντανάκλαται στις προσπάθειες της Τράπεζας για αύξηση της περιβαλλοντικής συνείδησης των πελατών της και για την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον επενδύσεων. Η Τράπεζα Πειραιώς έχει αναπτύξει σημαντική παρουσία στον τομέα της Πράσινης Τραπεζικής, με εξειδικευμένο GREEN BANKING Κατάστημα και προϊόντα που στηρίζουν την χρηματοδότηση των ΑΠΕ, την εξοικονόμηση ενέργειας, την διαχείριση αποβλήτων, τις "πράσινες" μεταφορές, τις βιολογικές καλλιέργειες, τον οικοτουρισμό-αγροτουρισμό και τα "πράσινα" προϊόντα χημείας.

Στο τέλος Σεπτεμβρίου 2010, ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς διέθετε ένα δίκτυο 882 καταστημάτων (361 στην Ελλάδα και 521 στο εξωτερικό) και ίδια κεφάλαια που διαμορφώθηκαν στα €3.362 εκ. Οι

καταθέσεις, τα γeros και τα ομόλογα πελατών του Ομίλου διαμορφώθηκαν στα €30.027 εκ, τα δάνεια μετά από προβλέψεις στα €37.960 εκ και το σύνολο του ενεργητικού στα €57.559 εκ.

Η Τράπεζα Πειραιώς σημείωσε ένα ακόμη σημαντικό βήμα στην πορεία της. Στο τέλος Ιανουαρίου 2011 ολοκλήρωσε με επιτυχία την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου συνολικού ύψους €0,8 δισ, με αποτέλεσμα τα συνολικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου Πειραιώς να ανέρχονται σε €4,1 δισ (pro forma με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2010).

Πληροφορίες για τη Μετοχή

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Τράπεζας Πειραιώς ανέρχεται σε 470.881,8 χιλ. ευρώ, διαιρεμένο σε 336.272.519 κοινές μετοχές με ψήφο ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ η καθεμία και 77.568.134 προνομιούχες χωρίς ψήφο μετοχές ονομαστικής αξίας μετοχής 4,77 ευρώ η καθεμία.

Ο ακόλουθοι πίνακες μας δίνουν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον αριθμό των εισηγμένων μετοχών, για τις ίδιες μετοχές της τράπεζας καθώς και για την συνολική κεφαλαιοποίηση στο τέλος κάθε έτους.

Κλείσιμο	1,87
Ημερήσια μεταβολή	15,43
Μέγιστο 52 εβδομάδων	3,55
Ελάχιστο 52 εβδομάδων	1,46
Κεφαλαιοποίηση σε ΕΥΡΩ	2.138.020.675
Ημερήσιος όγκος συναλλαγών (τεμάχια)	16.672.099
Συνολικός αριθμός μετοχών	1.143.326.564

Μετοχική Σύνθεση

Η Τράπεζα Πειραιώς είναι πολυμετοχική εταιρεία. Η μετοχική της βάση παρουσιάζει πλούσια διασπορά και αποτελείται από αναγνωρισμένους εκπροσώπους του επιχειρηματικού κόσμου, θεσμικούς επενδυτές του εσωτερικού και εξωτερικού, καθώς και πολλούς ιδιώτες επενδυτές.

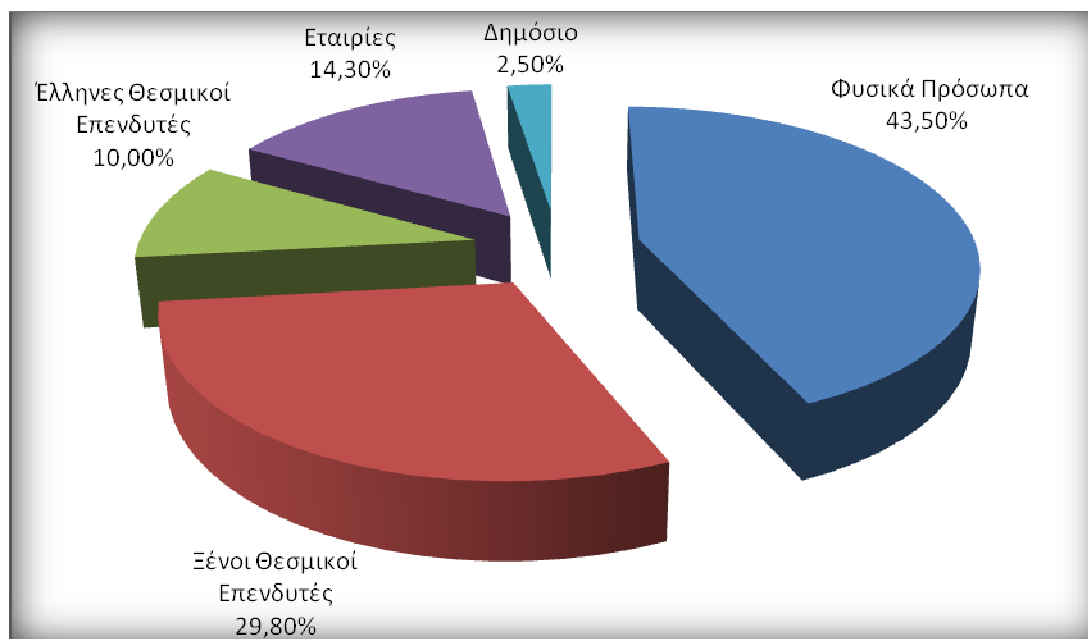
Το σύνολο των μετόχων της Τράπεζας στις 30 Σεπτεμβρίου 2010 ανερχόταν σε 152.338, με κανένα μεμονωμένο μέτοχο (νομικό ή φυσικό πρόσωπο) να μη διαθέτει ποσοστό μεγαλύτερο από το 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Τράπεζας.

Στις 30.09.2010 το 43,5% των μετοχών κατεχόταν από φυσικά πρόσωπα και το υπόλοιπο 56,5% από νομικά πρόσωπα. Πιο συγκεκριμένα, η μετοχική σύνθεση της Τράπεζας Πειραιώς ήταν η ακόλουθη:

Γενικές Πληροφορίες	
Εισηγμένη Χ.Α.	
Σύμβολα μετοχής	Χ.Α.: TPEIR
	Reuters: BOPr.AT
	Bloomberg: TPEIR GA
Συμμετοχή σε δείκτες	Η μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς συμμετέχει, πέραν του Γενικού Δείκτη του Χ.Α., σε μια σειρά από άλλους δείκτες, όπως FTSE/ATHEX (Banks, 20, 140, International), FTSE/ATHEX-CSE Banking Index, FTSE RAFI Index Series, FTSE Med 100, GT-30, MSCI (World, Europe, EMU, EAFE, Greece), Euro Stoxx, Euro Stoxx Banks, S&P (Global BMI, Developed BMI) και FTSE4Good Index Series

- το 43,5% κατεχόταν από φυσικά πρόσωπα
- το 29,8% από ξένους θεσμικούς επενδυτές
- το 10,0% από Έλληνες θεσμικούς επενδυτές

- το 14,3% από εταιρείες
- το 2,5% από το Δημόσιο

Βασικά Μεγέθη Τράπεζας

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται βασικά μεγέθη από τον ισολογισμό και τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως της Τράπεζας Πειραιώς για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 και 2009

	31.12.05	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09
Σύνολο ενεργητικού	21.154.101	27.941.609	42.343.311	50.212.997	48.922.004
Σύνολο υποχρεώσεων	19.695.103	26.313.514	39.399.326	47.589.170	45.683.850

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	1.458.998	1.628.095	2.944.285	2.623.327	3.238.154
Καθαρά έσοδα από τόκους	473.330	607.636	705.340	849.688	783.713
Σύνολο εσόδων	735.092	908.143	1.080.647	936.542	1.013.767
Σύνολο εξόδων	469.114	503.757	582.547	799.453	550.409
Κέρδη πριν από φόρους	265.978	404.386	498.100	137.089	200.774
Καθαρά κέρδη μετά φόρων	261.597	340.084	423.192	113.148	145.939

* Τα ποσά του πίνακα είναι σε χιλιάδες €

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα η τράπεζα έχει μια μεγάλη αύξηση του συνολικού ενεργητικού της από το 2005 μέχρι και το 2008. Αν και το 2009 έχουμε μια μικρή μείωση το ενεργητικό έχει υπερδιπλασιαστεί. Τον ίδιο ρυθμό ακολουθούν και οι υποχρεώσεις της σε όλη την πενταετία . Η εικόνα για τα ίδια κεφάλαια είναι πιο συγκεκριμένη καθώς παρουσιάζουν αυξομειώσεις. Το ίδιο συμβαίνει και με τα λειτουργικά της έξοδα, τα οποία όμως τελικά από την αρχή της πενταετίας έως το τέλος του 2009 παρουσιάζουν αύξηση μόνο κατά 14,76%. Τα καθαρά έσοδα από τόκους όπως και τα λειτουργικά έσοδα παρουσιάζουν και αυτά με τη σειρά τους αυξομειώσεις με ανοδικές τάσεις στο τέλος της πενταετίας. Τέλος τα κέρδη της τράπεζας (προ και μετά φόρων) από το 2008 και για το 2009 μειώνονται με δραματικούς ρυθμούς υποδεικνύοντας έτσι ότι ακόμα και τα τραπεζικά ιδρύματα που κατά κανόνα αποτελούν τον κινητήριο μοχλό του οικονομικού συστήματος, βυθίζονται και αυτά στην οικονομική ύφεση.

2.3.3 Αγροτική Τράπεζα (ΑΤΕ ΒΑΝΚ)

Η Τράπεζα

Ιστορικά Στοιχεία

1929 ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύεται ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρα, με κύριο σκοπό την αποκλειστική χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους του αγροτικού τομέα και την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης.

1950 ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Η Αγροτική Τράπεζα ιδρύει μια σειρά εταιριών μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών πόρων διαφόρων περιοχών της χώρας.

1990 ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΞΩΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Η Αγροτική Τράπεζα διευρύνει τις δραστηριότητές της και στον εξωγεωργικό τομέα, αναπτύσσοντας ένα ευρύ δίκτυο καταστημάτων σε όλη την Ελλάδα καθώς και νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

1991 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η Αγροτική Τράπεζα γίνεται ανώνυμη εταιρία ενώ παράλληλα ιδρύει ένα ολοκληρωμένο όμιλο παροχής χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών.

2000 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η Αγροτική Τράπεζα πραγματοποιεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για την εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και από τον Ιανουάριο του 2001 διαπραγματεύεται η μετοχή της στο ΧΑΑ.

2004 - 2006 ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η Τράπεζα ακολουθώντας πολιτικές εξυγίανσης, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα και την αποτελεσματικότητα του Δικτύου της, επιτυγχάνει σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ειδικότερα:

- Υλοποίησε με επιτυχία η γιγαντιαία Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (Ιούνιος 2005) συνολικού ύψους €1,25 δισ. Η ΑΜΚ, επέτρεψε την αντιμετώπιση ζητημάτων που ανέδειξε η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και συνέβαλε στην ουσιαστική εξυγίανση των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας.
- Εφάρμοσε το Νόμο για τα Πανωτόκια με τον οποίο ευνοήθηκαν συνολικά 63.220 οφειλέτες από τους οποίους οι 54.000 ήταν αγρότες. Οι διαγραφές χρεών από την ΑΤΕbank ανήλθαν σε € 1.8 δισ από τα οποία τα € 1,1 δισ αφορούσαν χρέη αγροτών.
- Έγινε εισαγωγή της μετοχής της ΑΤΕbank (Νοέμβριος 2005) στο δείκτη FTSE/Athex20 των επιχειρήσεων μεγάλης κεφαλαιοποίησης το Νοέμβριο 2005, επιβεβαιώνοντας με τον πιο σαφή και ξεκάθαρο τρόπο την σταθερή ανοδική πορεία της ΑΤΕbank.
- Προχώρησε στην αλλαγή της εταιρικής ταυτότητάς της με καθιέρωση του λογοτύπου σε ΑΤΕbank και με μετασχηματισμό της εικόνας των καταστημάτων και των ΑΤΜs.
- Διένειμε Μέρισμα για πρώτη φορά στους μετόχους κατά την οικονομική χρήση του 2005.
- Επεκτείνεται στα Βαλκάνια με την εξαγορά τη ΜΙΝDBank (Ιούλιος 2006) και την έκδοση άδειας για τραπεζοασφαλιστικές εργασίες στη Ρουμανία.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ

Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύεται το 1929. Λειτουργήσε αρχικά ως ένα εξειδικευμένο πιστωτικό ίδρυμα, με σκοπό την

υποστήριξη και ανάπτυξη του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα, ο οποίος παραμένει και σήμερα ένας από τους βασικούς πυλώνες δραστηριοποίησής της με προσφορά πιστώσεων και εγγυήσεων σε αγρότες και συνεταιρισμούς και με ταχεία διανομή των κοινοτικών επιδοτήσεων.

Η ΑΤΕbank είναι πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα, υπαγόμενη στην ελληνική και κοινοτική τραπεζική νομοθεσία και ειδικότερα στο Ν. 2076/92 όπως ισχύει σήμερα, που ως γνωστόν ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο τη δεύτερη τραπεζική οδηγία 89/646/ ΕΟΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σήμερα, ο ρόλος της ΑΤΕbank έχει διευρυνθεί με επέκταση σε όλα τα πεδία τραπεζικών εφαρμογών.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 η ΑΤΕbank εμπλούτισε τις δραστηριότητες της, παρέχοντας ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών τόσο προς τα φυσικά πρόσωπα - πελάτες όσο και στις ατομικές και λοιπές επιχειρήσεις.

Το 1991 μετατρέπεται σε Α.Ε. και το 2000 πραγματοποιεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και εισάγεται στο Χ.Α.Α.

Το 2004 και 2005, με μια γιγαντιαία αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου(Ιούνιος 2005), με δυναμική πολιτική εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου της, με αποτελεσματική εφαρμογή του νόμου για τα Πανωτόκια, με μετασχηματισμό της εταιρικής της εικόνας ως ΑΤΕbank, καθώς και με την εισαγωγή της μετοχής της ΑΤΕbank στο δείκτη FTSE/Athex 20 των επιχειρήσεων μεγάλης κεφαλαιοποίησης(Νοέμβριος 2005), επιβεβαιώνει τη θέση της ως μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες στην Ελλάδα.

Το 2006, συνεχίζοντας την πολιτική των δύο προηγούμενων ετών, επεκτείνει τις δραστηριότητές της στα Βαλκάνια με την εξαγορά ποσοστού της ΑΙΚBanka στη Σερβία και της ΜΙΝDBank(Ιούλιος 2006) στη Ρουμανία, η οποία μετασχηματίζεται σε ΑΤΕbank Romania και επιτυγχάνει την έκδοση άδειας για τραπεζοασφαλιστικές εργασίες.

Το νέο όνομα και η σύγχρονη εταιρική εικόνα της ΑΤΕbank οριοθετεί συμβολικά και ουσιαστικά το πέρασμα της Τράπεζας στη νέα εποχή ως Τράπεζας όλων των Ελλήνων, όλων των ηλικιών και όλων των επαγγελματικών και κοινωνικών κατηγοριών.

Με ισχυρή κεφαλαιακή δομή, αυξανόμενη κερδοφορία, με αποτελεσματική και σύγχρονη διοίκηση, με διαφάνεια στη λειτουργία της, καθώς και επιχειρησιακή πελατοκεντρική φιλοσοφία, η ΑΤΕbank στοχεύει στην περαιτέρω ανάπτυξή της στο ελληνικό και διεθνές οικονομικό περιβάλλον.

Διαθέτοντας το δεύτερο μεγαλύτερο τραπεζικό δίκτυο εξυπηρέτησης στην Ελλάδα και το μεγαλύτερο στην Ελληνική Περιφέρεια, προσφέρει ένα ανταγωνιστικό πακέτο χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών σε εταιρίες και ιδιώτες.

Με έμπειρο, εξειδικευμένο, φιλικό και συνεχώς εκπαιδευόμενο προσωπικό, το οποίο ενημερώνεται συνεχώς για τις τελευταίες εξελίξεις αλλά και με τη χρήση τεχνολογιών αιχμής εκσυγχρονίζει τη λειτουργία της, επιτυγχάνει ταχύτητα και διαρκή ανάπτυξη, βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης και καλύπτει κάθε ανάγκη του πελάτη.

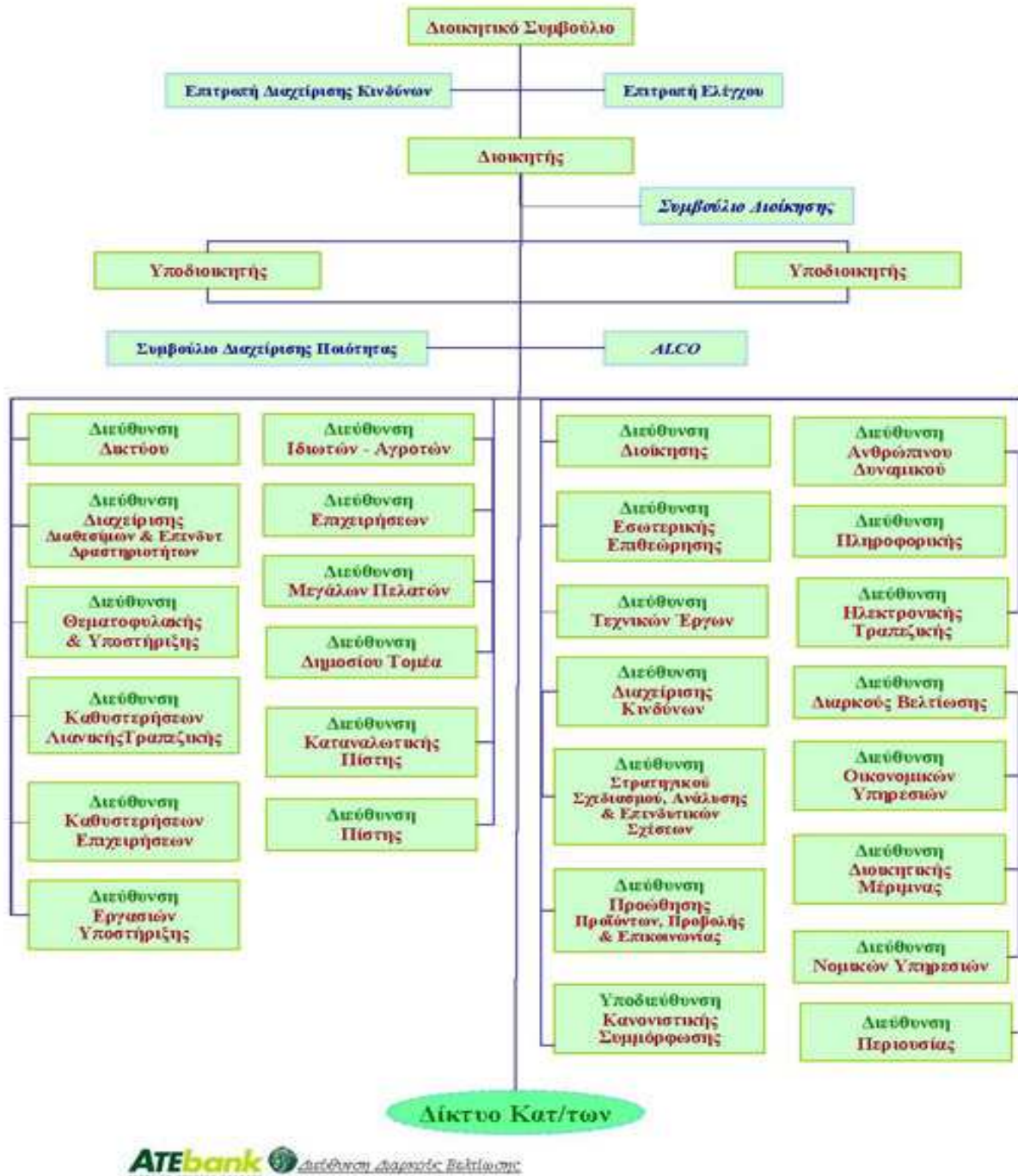
Επενδύει στο έργο του μετασχηματισμού των καταστημάτων της με στόχο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους πελάτες της, ώστε να λαμβάνουν την πιο συμφέρουσα χρηματοοικονομική απόφαση.

Η ΑΤΕbank με σταθερό ευρωπαϊκό προσανατολισμό είναι επικεφαλής ενός δυναμικού Ομίλου εξειδικευμένων χρηματοοικονομικών εταιριών, που δραστηριοποιούνται σε ασφάλειες, πιστωτικές κάρτες, αμοιβαία κεφάλαια, χρηματοδοτική μίσθωση, χρηματιστηριακές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων κ.α.

Η ΑΤΕbank είναι η Τράπεζα συνεργάτης που με την κατανόηση, την αμεσότητα, την ευαισθησία και κοινωνική ευθύνη, εξασφαλίζει γρήγορες και ευέλικτες λύσεις σε διαφορετικές ομάδες κοινού και ικανοποιεί όλες τις χρηματοοικονομικές ανάγκες τους. Το μέγεθος και η ιστορία της εγγυώνται το κτίσιμο μακροχρόνιων σχέσεων με τους πελάτες της.

Οργανωτική Δομή

Οργανόγραμμα ΑΤΕbank
Σεπτ. 2010

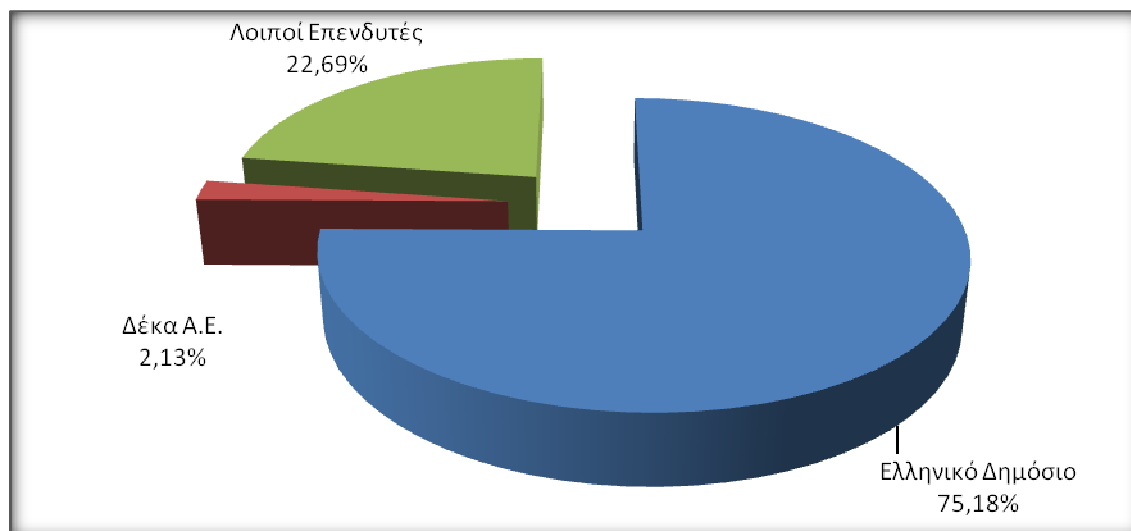

Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ στις 31.12.2008 ανερχόταν σε 651.919.999,68 € διαιρούμενο σε 905.444.444 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,72 € η κάθε μία.

Με ημερομηνία 31.12.2008 οι μετοχές της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ βρίσκονται στην κατοχή του Ελληνικού Δημοσίου, φυσικών και νομικών προσώπων. Η σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με ημερομηνία 31.12.2008 διαμορφώθηκε ως εξής:

ΜΕΤΟΧΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	680.682.960	75,18%
ΔΕΚΑ Α.Ε.	19.333.333	2,13%
ΛΟΙΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ	205.428.151	22,69%
ΣΥΝΟΛΟ	905.444.444	100,00%

Βασικά Μεγέθη Τράπεζας

Ο ακόλουθος πίνακας παραθέτει τα βασικά μεγέθη της ΑΤΕ Bank για τα έτη 2005 – 2009:

	31.12.05	31.12.06	31.12.07	31.12.08	31.12.09
Σύνολο ενεργητικού	20.208.406	20.588.412	23.399.219	28.473.846	32.838.543
Σύνολο υποχρεώσεων	19.014.067	19.253.915	21.950.177	27.543.190	31.477.284
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	1.194.339	1.334.497	1.449.042	930.656	1.361.259
Καθαρά έσοδα από τόκους	596.023	584.299	579.746	625.431	750.282
Σύνολο εσόδων	704.065	760.823	824.064	806.889	1.039.587
Σύνολο	559.169	458.885	476.752	791.539	620.109

εξόδων					
Κέρδη πριν από φόρους	144.896	241.938	268.466	15.350	419.478
Καθαρά κέρδη μετά φόρων	112.350	161.433	211.091	29.769	405.065

* Τα ποσά του πίνακα είναι σε χιλιάδες €

Το βασικότερο συμπέρασμα που μπορεί κάποιος να εξαγάγει παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα είναι ότι η τράπεζα διατηρεί μια σταθερή αύξηση του ενεργητικού και του παθητικού της με σχεδόν ίδιους ρυθμούς. Τα ίδια κεφάλαια αυξομειώνονται χωρίς να υπάρχει αισθητή διαφορά στην τιμή τους στο τέλος της πενταετίας όπως. Ενώ τα κέρδη προ και μετά φόρων με εξαίρεση το 2008 έχουν ανοδική πορεία με την τιμή τους το 2009 να έχει τετραπλασιαστεί από αυτήν της πρώτης χρονιάς που εξετάζουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

3.1 Γενικά

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται μια συγκριτική παρουσίαση των τριών τραπεζών, της Εθνικής Τράπεζας, της Τράπεζας Πειραιώς και της ATE Bank. Χρησιμοποιώντας τα βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη, χρηματοοικονομικούς αριθμοδείκτες, ιστορικές τιμές των μετοχών και τις αποδόσεις των μετοχών, πραγματοποιείται ανάλυση σε βάθος χρόνου πέντε ετών (όπου αυτό ήταν εφικτό).

Θα πρέπει σε αυτό το σημείο να επισημανθεί ότι σκοπός της ανάλυσης δεν είναι να κατατάξουμε ή να διαχωρίσουμε τις τράπεζες

σε καλές ή κακές ή να αποφανθούμε πια είναι η καλύτερη και πια η χειρότερη, αλλά να γίνει παρουσίαση των ιστορικών στοιχείων και μεγεθών και να εξαγάγουμε εφόσον είναι εφικτό κάποια συμπεράσματα.

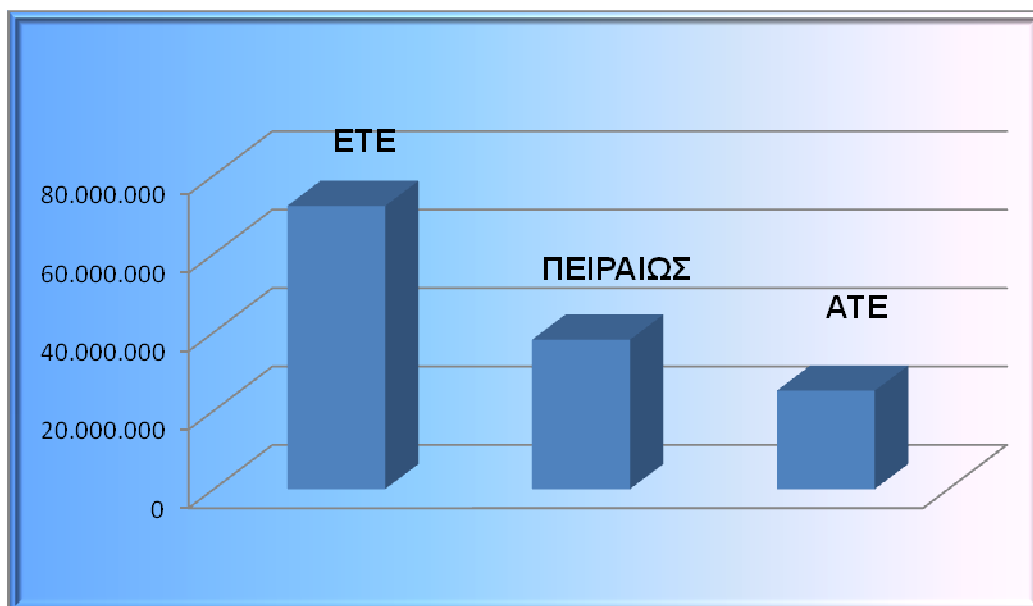
3.2 Συγκριτική Ανάλυση Μέσω Γραφημάτων

Βασικά Χρηματοοικονομικά Μεγέθη

Η παρούσα υποενότητα έχει ως στόχο την παρουσίαση των βασικών χρηματοοικονομικών μεγεθών που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο με τη βοήθεια γραφημάτων. Για κάθε ένα από τα μεγέθη (σύνολο ενεργητικού, σύνολο υποχρεώσεων, σύνολο ιδίων κεφαλαίων, καθαρά έσοδα από τόκους, σύνολο εσόδων, σύνολο εξόδων, κέρδη προ φόρων και κέρδη μετά φόρων) έχει εκτιμηθεί ο μέσος όρος της πενταετίας 2005 – 2009. Θα μπορούσαμε εναλλακτικά να δείχναμε την πορεία κάθε μεγέθους ανά έτος. Ωστόσο θεωρήσαμε ότι θα ήταν ιδιαίτερα κουραστικό για τον αναγνώστη χωρίς να δίνει επιπρόσθετη πληροφόρηση.

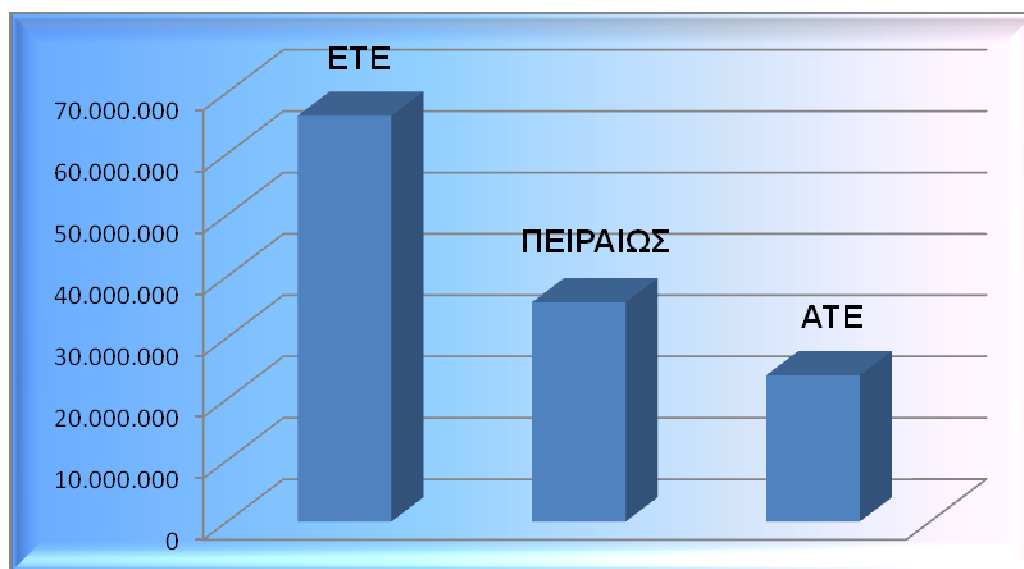
Το πρώτο γράφημα αναφέρεται στο σύνολο του ενεργητικού. Κάθε στήλη αντιστοιχεί σε ένα υπό εξέταση τραπεζικό ίδρυμα. Άμεσα αντιλαμβανόμαστε ότι η Εθνική Τράπεζα (ΕΤΕ) στο σύνολο της πενταετίας κατά μέσο όρο έχει την μεγαλύτερη αξία ενεργητικού. Αντίστοιχα, το ίδιο συμβαίνει και με το σύνολο των υποχρεώσεων και με τα ίδια κεφάλαια (γράφημα 2 & 3 αντίστοιχα).

Σύνολο Ενεργητικού

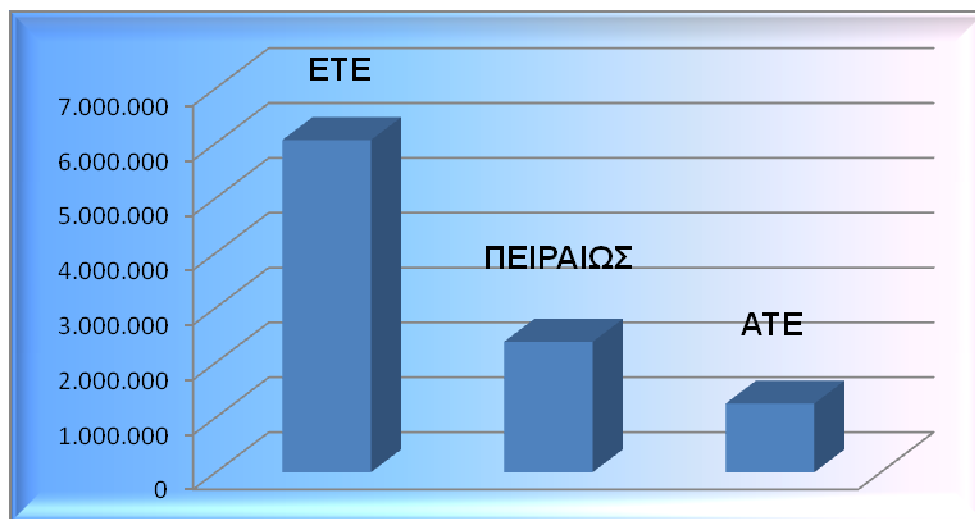

Γράφημα 1

Σύνολο Υποχρεώσεων

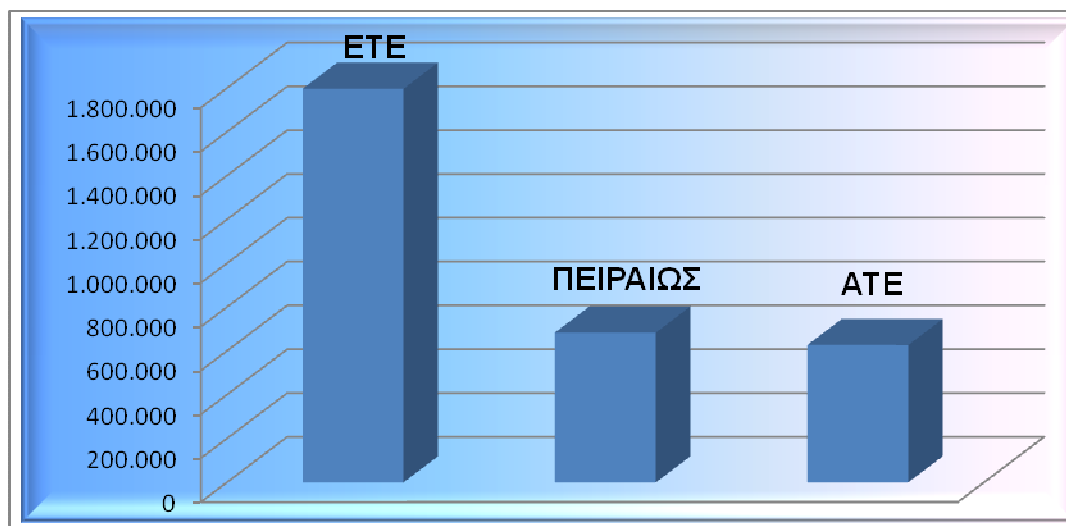
Γράφημα 2

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων

Γράφημα 3

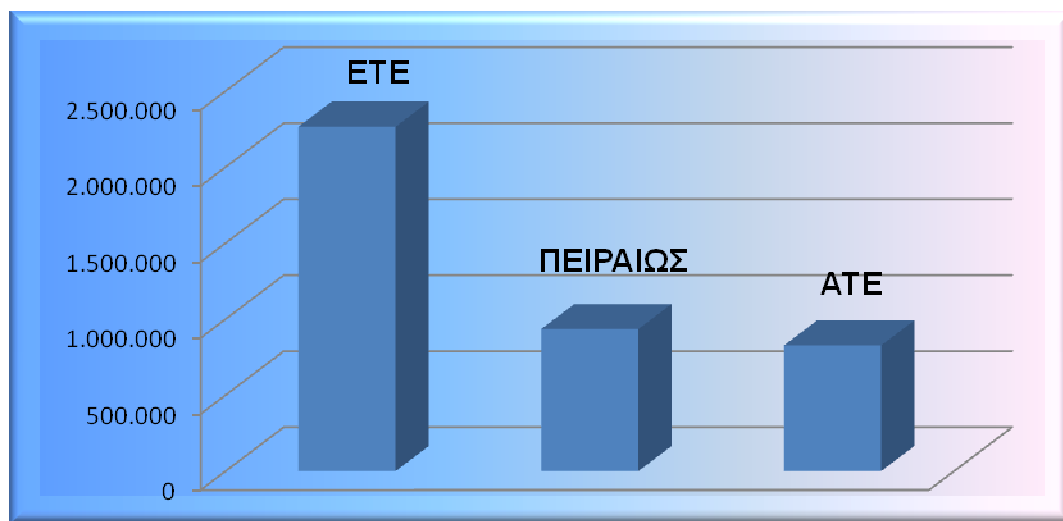
Το τέταρτο γράφημα που αφορά τα καθαρά έσοδα από τόκους μας πληροφορεί ότι κατά μέσο όρο στη διάρκεια των πέντε ετών η Εθνική τράπεζα είχε πολύ υψηλότερα καθαρά έσοδα από τόκους σε σχέση με τις άλλες δυο τράπεζες όπως στα προηγούμενα γραφήματα φαινόταν ότι η ίδια τράπεζα είναι μεγαλύτερη κατά μέσο όρο σε αξία τράπεζα από την Τράπεζα Πειραιώς και την ΑΤΕ BANK , και φαίνεται ότι πετυχαίνει καλύτερα αποτελέσματα. Το γεγονός αυτό πιθανόν να οφείλεται σε καλύτερες πολιτικές δανειοδότησης ή και σε μεγαλύτερο όγκο χορήγησης δανείων.

Καθαρά Έσοδα από Τόκους

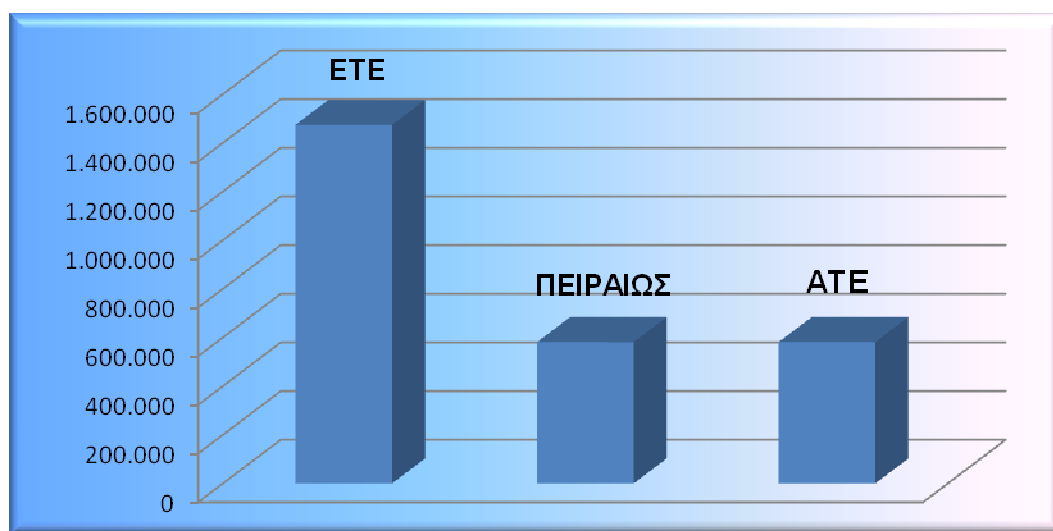

Γράφημα 4

Στα επόμενα δύο γραφήματα μπορούμε εύκολα να παρατηρήσουμε ότι η Εθνική Τράπεζα έχει τα περισσότερα λειτουργικά έσοδα με τη Τράπεζα Πειραιώς να είναι δεύτερη και την ΑΤΕ Bank στην τρίτη θέση. Βλέπουμε επίσης πως και οι τρεις τράπεζες που εξετάζουμε, τα λειτουργικά τους έξοδα καλύφθηκαν από τα λειτουργικά τους έσοδα.

Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων

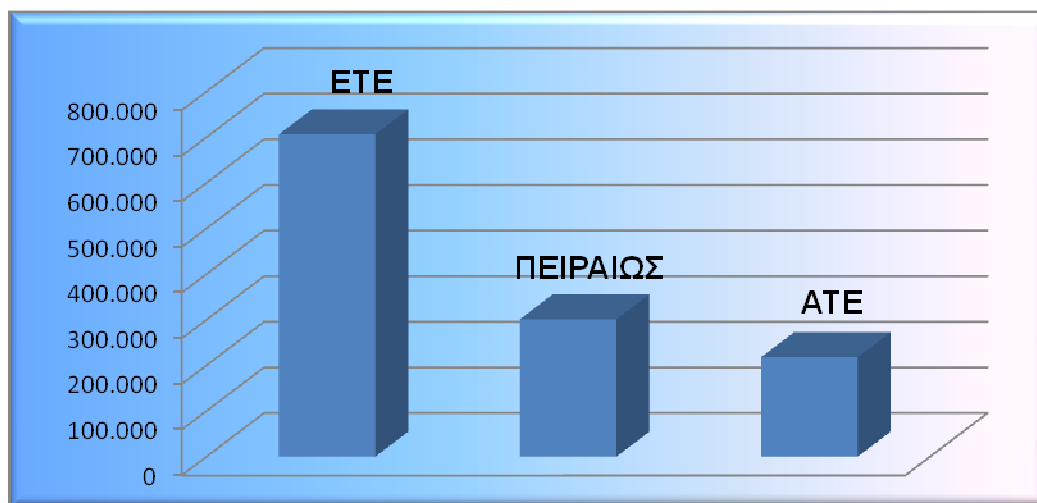
Γράφημα 5

Λειτουργικά Έξοδα

Γράφημα 6

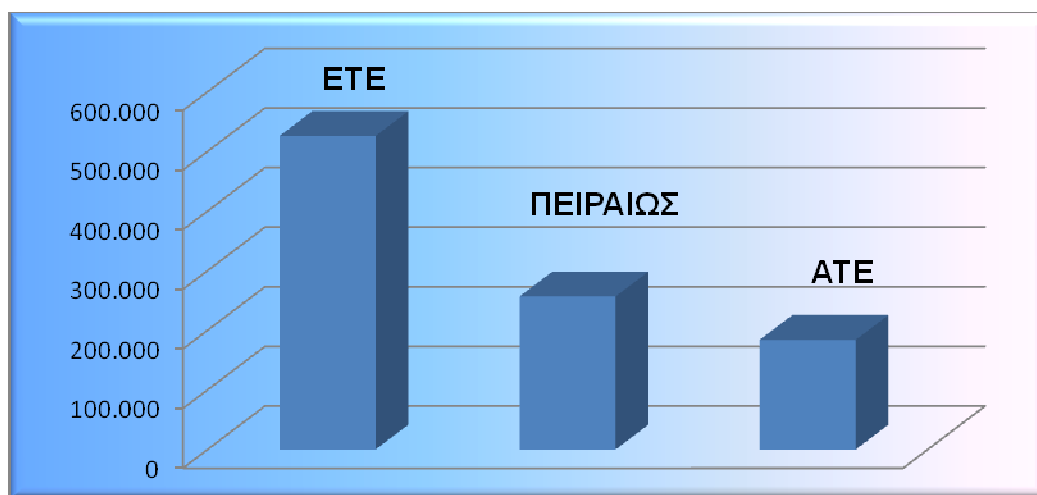
Τα κέρδη προ φόρων αλλά και μετά φόρων για την Εθνική Τράπεζα είναι εμφανώς θετικά και υψηλότερα από τα άλλα δυο τραπεζικά ιδρύματα με τις δύο άλλες τράπεζες Πειραιώς και ΑΤΕ να ακολουθούν αλλά με την πρώτη να έχει υπερδιπλάσια διαφορά από την αυτές.

Κέρδη Προ Φόρων

Γράφημα 7

Κέρδη Μετά Φόρων

Γράφημα 8

Βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες

Αριθμοδείκτης είναι ένα κλάσμα του οποίου οι όροι ανταποκρίνονται σε λογιστικά στοιχεία, σε βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη τα οποία εκφράζουν μια απόλυτη τιμή και βρίσκονται στις βασικές λογιστικές καταστάσεις των εταιρειών. Το πηλίκο όμως του κλάσματος δίνει μια άλλη πληροφορία, την οποία δεν έδιναν οι όροι του κλάσματος. Βεβαίως, η πληροφορία που δίνει το πηλίκο, δηλαδή ο αριθμοδείκτης, έχει πολλαπλές ερμηνείες και εξαρτάται από τη θέση, που βρίσκεται ο ενδιαφερόμενος αναλυτής.

Η ανάλυση μέσω των αριθμοδεικτών είναι ασφαλώς χρήσιμη γιατί δίνει τη δυνατότητα της σύγκρισης μεταξύ δύο επιχειρηματικών περιόδων, είτε με την ίδια επιχείρηση, είτε με άλλες ομοειδείς. Άλλωστε τα απόλυτα μεγέθη στις συγκρίσεις μεταξύ εταιρειών δεν δίνουν μια σωστή εικόνα. Μια επιχείρηση μπορεί να είναι εξίσου αποτελεσματική και αποδοτική ή ακόμα και καλύτερη από μια άλλη ακόμα και όταν το μέγεθος της (σύνολο ενεργητικού, αριθμός εργαζομένων κλπ) είναι πολύ μικρότερο. Επομένως, ένας σπουδαίος λόγος για την ευρεία χρήση των αριθμοδεικτών είναι ότι επιτρέπουν στον αναλυτή να απομακρύνει την επίδραση του παράγοντα □μέγεθος□, τόσο κατά τις διαστρωματικές όσο και κατά τις διαχρονικές συγκρίσεις (στη δική μας περίπτωση η ΑΤΕ Bank υπολείπεται σε μέγεθος των άλλων δυο τραπεζών).

Στις διαστρωματικές συγκρίσεις ο αριθμοδείκτης μιας επιχείρησης συγκρίνεται με αυτόν μιας άλλης από τον ίδιο κλάδο ή με κάποια μέτρηση η οποία θεωρείται αντιπροσωπευτική του κλάδου, όπως με το μέσο όρο ή με τη διάμεσο της κατανομής του αριθμοδείκτη για τον κλάδο. Οι αναλυτές, οι οποίοι εργάζονται για ορισμένες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα τράπεζες, έχουν με βάση την εμπειρία τους σχηματίσει αποδεκτά διαστήματα διακύμανσης των διαφόρων αριθμοδεικτών κατά κλάδο, δηλαδή διαστήματα μέσα στα οποία πρέπει να βρίσκεται η μέτρηση ενός αριθμοδείκτη μιας επιχείρησης από κάποιο συγκεκριμένο κλάδο.

Η αξιοπιστία των αριθμοδεικτών βασίζεται στην αξιοπιστία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ενός τομέα ο οποίος εξετάζεται από τον εξωτερικό ελεγκτή. Συνεπώς, οι αριθμοδείκτες των επιχειρήσεων οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με πνεύμα ιδιαίτερου σκεπτικισμού, καθώς μπορούν

να έχουν προκύψει μετά από προσπάθειες ωραιοποίησης των λογιστικών αριθμών.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται πόσο επικίνδυνο και παραπλανητικό μα και αποπροσανατολιστικό είναι το να χρησιμοποιεί κανείς ένα μόνο αριθμοδείκτη. Είναι πράγματι μια εσφαλμένη πληροφόρηση, γιατί ο εντοπισμός ενός προβλήματος από τη χρησιμοποίηση ενός μεμονωμένου δείκτη αντιστοιχεί αποσπασματικά σε ένα μικρό μέρος της συνολικής εικόνας μιας επιχείρησης, με συνέπεια να αντιστρέφει μια μεταβολή από έναν άλλο δείκτη. Άμεσο παράδειγμα είναι το εξής: Αν απομονωθεί η κάποια αύξηση των μικτών κερδών δεν σημαίνει υποχρεωτικά αύξηση της αποδοτικότητας, αν συνοδεύεται παραδείγματος χάριν από ελάττωση των πωλήσεων ή αύξηση των επενδύσεων, δηλαδή δεν αρκεί η μελέτη ενός μόνο δείκτη για να διαπιστωθεί μια καλή ή κακή κατάσταση. Αντίθετα πρέπει ο αναλυτής να λαμβάνει υπόψη του μέσα στο συνολικό πλαίσιο της ανάλυσης το σωστό συνδυασμό διαφόρων αριθμοδεικτών, για να περιορίζεται η πιθανότητα αποπροσανατολισμού.

Στην συγκεκριμένη παράγραφο επιχειρείται η εκτίμηση μερικών βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών των τραπεζών. Σε καμία περίπτωση μέσα από την εκτίμηση αυτή δεν θα είμαστε σε θέση να αποφανθούμε ποια τράπεζα είναι πιο αποδοτική ή πιο φερέγγυα ή έχει μεγαλύτερη ρευστότητα καθώς δεν μελετάμε το σύνολο των δεικτών αλλά ένα πολύ μικρότερο υποσύνολό τους. Άλλωστε θα πρέπει πάντα να λαμβάνουμε και άλλα στοιχεία για παράδειγμα ποιοτικά χαρακτηριστικά ή εταιρικές ανακοινώσεις, κλπ, τα οποία μας βοηθάνε να σχηματίσουμε μια πιο ολοκληρωμένη και σωστή εικόνα. Άλλωστε η ενότητα των αριθμοδεικτών θα μπορούσε να αποτελέσει μια ξεχωριστή ανάλυση από μόνη της.

Οι δείκτες του οποίους θα εξετάσουμε είναι ο δείκτης της χρηματοοικονομικής αποδοτικότητας, βιομηχανικής αποδοτικότητας, καθώς και οι δείκτες σύνολο υποχρεώσεων/σύνολο ενεργητικού, σύνολο ενεργητικού/σύνολο ιδίων κεφαλαίων, κέρδη προ φόρων/λειτουργικά έσοδα καθώς και σύνολο λειτουργικών εξόδων/σύνολο λειτουργικών εσόδων.

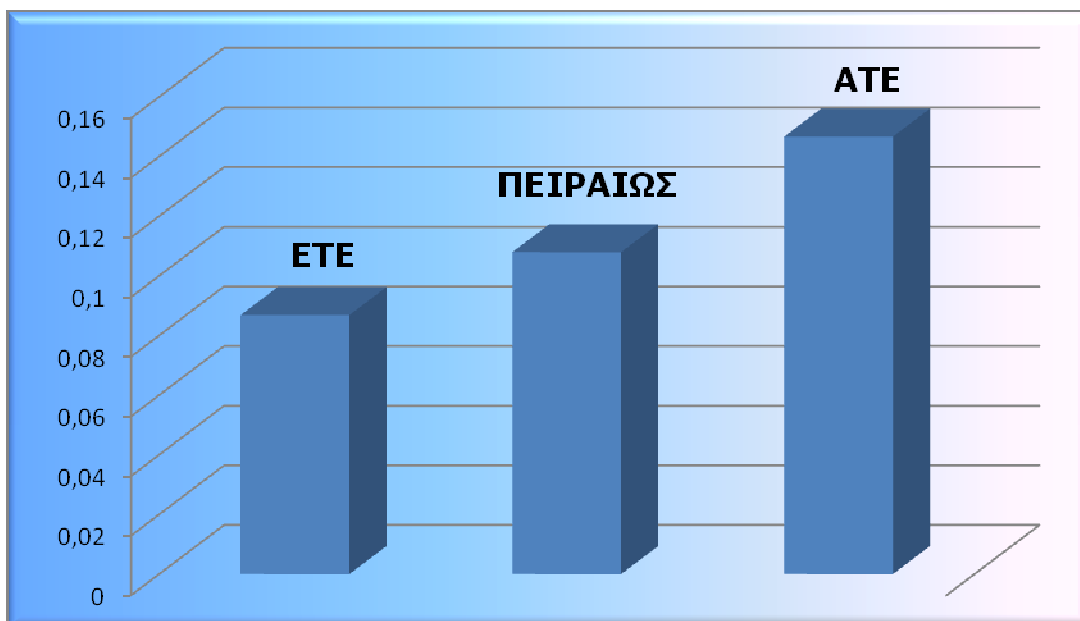
Χρηματοοικονομική Αποδοτικότητα

Είναι η σύγκριση των κερδών από την επιχείρηση προς τα Ίδια Κεφάλαια για τον καθορισμό του ετήσιου ποσοστού κέρδους. Θείχνει σε ποσοστά το μέγεθος της γονιμότητας του Ίδιου Κεφαλαίου. Είναι δηλαδή το επιτόκιο του ετήσιου τοκισμού του κεφαλαίου και όσο μεγαλύτερος είναι από το δείκτη της προηγούμενης χρονιάς τόσο μεγαλύτερη ευημερία υπάρχει στην εταιρία. Σε περίπτωση μείωσης, παρατηρείται πτώση της αποδοτικότητας της εταιρίας.

**Υπολογίζεται βάση της σχέσης:
ΚΧρδη ΜετΦ Φόρων
Ίδια ΚεφΦλαια**

και απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας. Το επόμενο γράφημα δείχνει τον μέσο όρο της πενταετίας 2005 – 2009 για την χρηματοοικονομική αποδοτικότητα των τριών τραπεζικών ιδρυμάτων. Παρατηρούμε ότι κατά μέσο όρο στα πέντε αυτά χρόνια η ΑΤΕ Bank έχει καλύτερες επιδόσεις στον συγκεκριμένο δείκτη, με τιμή 14,67%. Ακολουθεί η Τράπεζα Πειραιώς και μετά η Εθνική Τράπεζα με τιμές 10,79% και περίπου 8,68% αντίστοιχα.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Γράφημα 9

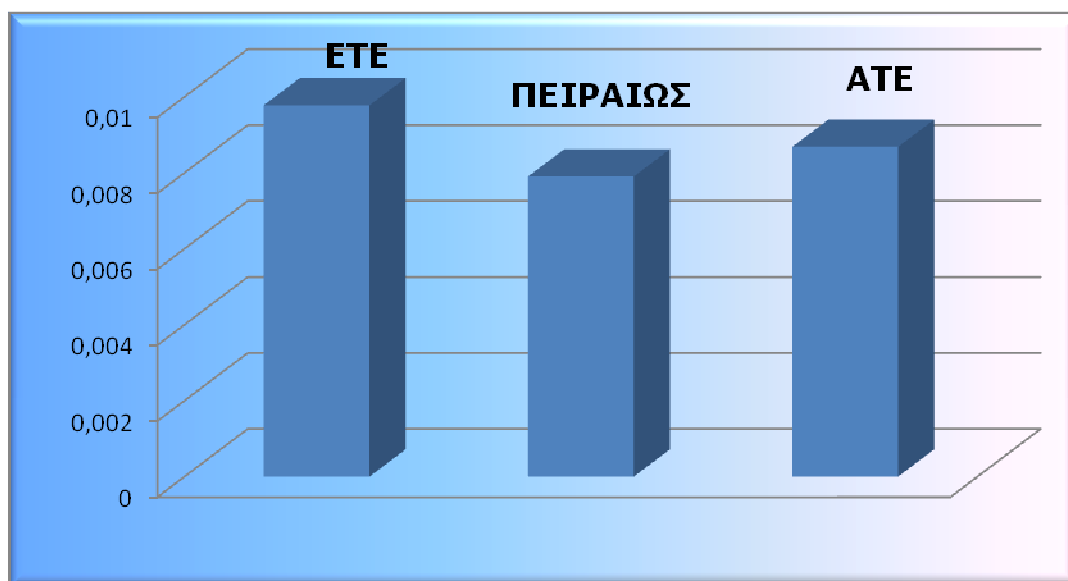
Βιομηχανική αποδοτικότητα:

Η βιομηχανική αποδοτικότητα ή αλλιώς ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού υπολογίζεται με τον εξής λόγο :

Κ. Π. Φ. Τ

Σύνολο Ενεργητικού

και εκφράζει την αποδοτικότητα ως προς τα κέρδη προ φόρων και τόκων. Είναι ο αριθμοδείκτης που μετρά την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, καθώς και των επί μέρους τμημάτων αυτού. Όπως φαίνεται από το ακόλουθο γράφημα η Εθνική Τράπεζα έχει το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξης του 0,98%, η ΑΤΕ BANK ακολουθεί με τιμή στο δείκτη στο 0,86%, ενώ η Τράπεζα Πειραιώς τιμή στο δείκτη 0,79% στο σύνολο της πενταετίας.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

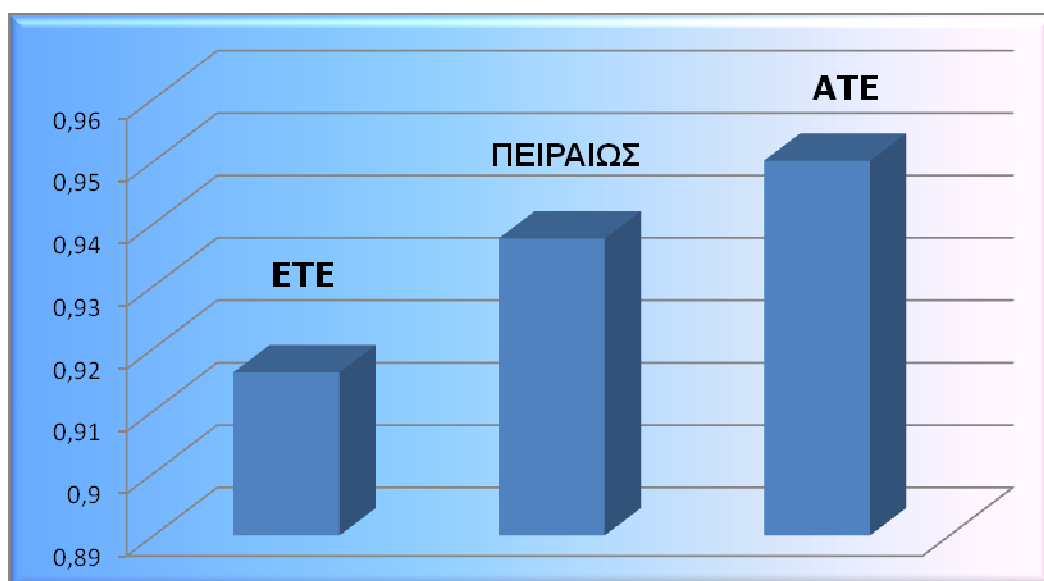
Γράφημα 10

Δείκτης Συνολικής Ικανότητας δανεισμού ή Αριθμοδείκτης δανειακής Επιβάρυνσης

Ο δείκτης αυτός δείχνει τι ποσοστό του συνόλου των κεφαλαίων ή του ενεργητικού αποτελούν οι υποχρεώσεις και είναι ενδεικτικός του βαθμού προστασίας των πιστωτών από το σύνολο των κεφαλαίων μιας επιχείρησης. Ένας σχετικά χαμηλός δείκτης υποχρεώσεων προς συνολικά κεφάλαια είναι επίσης ενδεικτικός της ικανότητας δανεισμού μιας επιχείρησης καθώς οι πιστωτές είναι συνήθως πρόθυμοι να χορηγήσουν πρόσθετες πιστώσεις μόνο όταν υπάρχει ένας σχετικά υψηλός βαθμός προστασίας τους από μια ενδεχόμενη χρεοκοπία. Υπολογίζεται βάση της σχέσης :

$$\frac{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Η ΑΤΕ Bank στον συγκεκριμένο δείκτη φαίνεται να έχει καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με τις άλλες δυο τράπεζες, οι οποίες ακολουθούν με λίγο χαμηλότερα ποσοστά στη συνολική ικανότητα στο δανεισμό τους.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ

Γράφημα 11

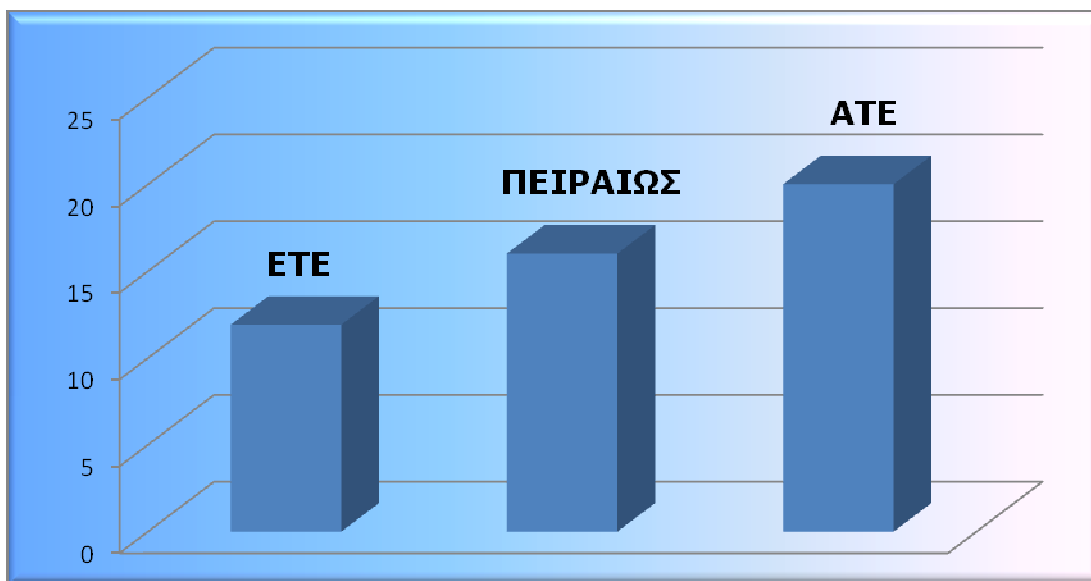
Δείκτης Δομής Κεφαλαίων

Ο δείκτης δομής κεφαλαίων απεικονίζει το ποσοστό των στοιχείων του ενεργητικού που έχει αποκτηθεί με ίδια κεφάλαια. Επομένως όσο πιο υψηλό είναι το ποσοστό αυτό τόσο πιο μεγάλη ασφάλεια παρέχεται στους πιστωτές και εκτιμάται από τη σχέση:

$$\frac{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}{\text{Σύνολο Ίδρων Κεφαλαίων}}$$

Η ΑΤΕ Bank έχει την υψηλότερη τιμή στο δείκτη της τάξης του 20,02 η Τράπεζα Πειραιώς 16,02 και η Εθνική Τράπεζα 11,93. Τα αποτελέσματα απεικονίζονται στο ακόλουθο γράφημα.

ΔΟΜΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

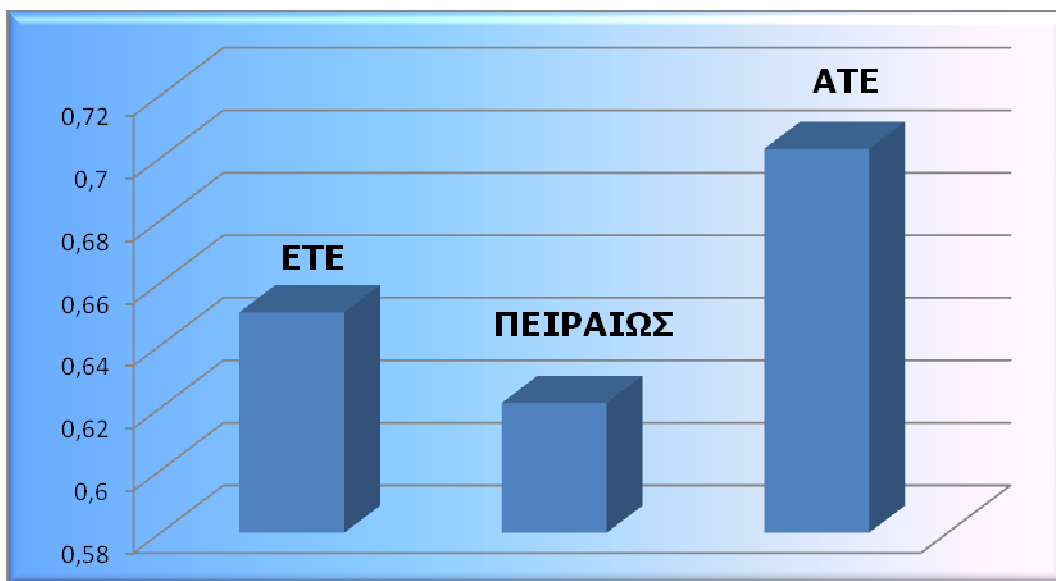

Γράφημα 12

Δείκτης Λειτουργικά Έξοδα / Λειτουργικά Έσοδα

Ο χρηματοοικονομικός αυτός αριθμοδείκτης μας δείχνει την αντιστοιχία που υπάρχει ανάμεσα στα συνολικά λειτουργικά έξοδα και στα συνολικά λειτουργικά έσοδα. Ένας δείκτης με τιμή την μονάδα μας δείχνει ότι τα λειτουργικά έξοδα είναι τα ίδια με τα λειτουργικά έσοδα. Όσο αυξάνει η τιμή του δείκτη μας δείχνει ότι οι δαπάνες υπερτερούν των εσόδων από την δραστηριότητα της επιχείρησης. Επομένως τιμή του δείκτη μεγαλύτερη από τη μονάδα δεν είναι επιθυμητή. Αντίθετα, όσο χαμηλότερος ο δείκτης τόσο καλύτερα για την επιχείρηση. Όπως παρουσιάζει το γράφημα 13 η τράπεζα η οποία καταφέρνει να έχει την καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα έξοδα και στα έσοδα της είναι η Τράπεζα Πειραιώς (τιμή δείκτη 0,62) ακολουθεί η Εθνική Τράπεζα (τιμή δείκτη 0,65) και στη συνέχεια η ΑΤΕ Bank (τιμή δείκτη 0,70).

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ / ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Γράφημα 13

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να επισημάνουμε για μια φορά ακόμα ότι σκοπός αυτής της παραγράφου ήταν να αναφέρουμε τη δημιουργία χρηματοοικονομικών δεικτών και μέσα από τα αποτελέσματα για το δείγμα μας να δούμε σε κάθε δείκτη ποια τράπεζα σημειώνει τις καλύτερες επιδόσεις. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για την συνολική χρηματοοικονομική εικόνα των τραπεζικών ιδρυμάτων απλά να αναφέρουμε μεμονωμένα τις επιδόσεις τους.

Ιστορικά Γραφήματα

Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση των γραφημάτων, ορθότερο είναι να δούμε μερικές βασικές έννοιες. Μέχρι τώρα έχουμε χρησιμοποιήσει συχνά τη λέξη μετοχή. Τι είναι όμως μετοχή;

Μετοχή είναι ένα μερίδιο στο κεφάλαιο μιας ανώνυμης εταιρείας. Προκειμένου να ιδρυθεί μια ανώνυμη εταιρεία συγκεντρώνεται ένα κεφάλαιο το οποίο διαιρείται σε μικρότερα ίσα μερίδια (μετοχές). Ο επενδυτής μπορεί να αγοράσει ένα μικρό ή ένα μεγαλύτερο μέρος μετοχών, ισάξιο του ποσού των χρημάτων που θέλει να επενδύσει. Από τη στιγμή που γίνεται μέτοχος μιας εταιρείας, γίνεται εν μέρει και ιδιοκτήτης της και μπορεί να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη διαχείρισή της.

Η κοινή μετοχή είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος μετοχής και περιλαμβάνει όλα τα βασικά δικαιώματα ενός μετόχου, όπως δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, στην έκδοση νέων μετοχών, στο προϊόν της εκκαθάρισης, καθώς και δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση της εταιρείας και συμμετοχής στη διαχείρισή της. Η προνομιούχος μετοχή προσφέρει απλά ένα προβάδισμα έναντι των κατόχων κοινών μετοχών, στη λήψη μερίσματος και στη λήψη του προϊόντος της εκκαθάρισης σε περίπτωση διάλυσης της επιχείρησης, αλλά συνήθως στερείται του δικαιώματος ψήφου και συμμετοχής στη διαχείριση της επιχείρησης.

Προκειμένου ο επενδυτής να πραγματοποιήσει μια επένδυση σε μετοχές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη του τα παρακάτω:

- Το κεφάλαιο που θα διαθέσει για επένδυση σε μετοχές είναι φρονιμότερο να αποτελεί αποταμιευτικούς πόρους, ενώ εκ των προτέρων θα πρέπει να έχει προβλεφθεί η πιθανότητα παρουσίασης άμεσων και έκτακτων αναγκών. Δεν κρίνεται συνετό να επενδυθεί σε μετοχές κεφάλαιο το οποίο προέρχεται από δανεισμό ή πρόκειται πολύ σύντομα να χρησιμοποιηθεί για αποπληρωμή ανειλημμένων υποχρεώσεων, αφού η επένδυση σε μετοχές δεν παρέχει εγγυημένη απόδοση, ούτε καν εξασφάλιση του αρχικά καταβεβλημένου ποσού χρημάτων.
- Ο χρονικός ορίζοντας της επένδυσης αποτελεί ένα ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα. Είναι απαραίτητο να σημειωθεί ότι έχει αποδειχθεί με στατιστικά δεδομένα ότι μια επένδυση είναι επωφελής όταν γίνεται με μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη προοπτική.
- Η επιλογή της κατάλληλης χρονικής στιγμής για αγοραπωλησία μετοχών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την περαιτέρω εξέλιξη του χαρτοφυλακίου.
- Η διασπορά του χαρτοφυλακίου αποτελεί έναν έξυπνο και σωστό τρόπο επίτευξης χαμηλότερου κινδύνου και καλύτερης συνολικής απόδοσης του χαρτοφυλακίου. Με ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο, σε περίπτωση που σημειώνεται πτώση των τιμών σε μία ή περισσότερες μετοχές, ο κίνδυνος περιορίζεται, αφού οι τιμές των υπολοίπων μετοχών πιθανότατα να σημειώνουν την ίδια χρονική στιγμή μικρότερη πτώση ή και άνοδο.

- Αν και η ψυχολογία του επενδυτή επηρεάζεται ανάλογα από το εκάστοτε κλίμα που επικρατεί στην αγορά δεν πρέπει, παρ' όλα αυτά, να αποτελεί κυρίαρχο παράγοντα λήψης αποφάσεων.
- Η παροχή συμβουλών και η γενικότερη διαχείριση και παρακολούθηση του χαρτοφυλακίου του επενδυτή από έμπειρα και εξειδικευμένα στελέχη της αγοράς οδηγεί μακροπρόθεσμα σε καλύτερες αποδόσεις.

Επίσης, οι μετοχές τις οποίες θα διακρατεί ένας επενδυτής στο χαρτοφυλάκιο του θα πρέπει να επιλέγονται ορθολογικά. Μερικά από τα κριτήρια επιλογής ενός χαρτοφυλακίου είναι τα ακόλουθα:

- Θεμελιώδη μεγέθη επιχείρησης

Ο βασικότερος κανόνας για την επιλογή του χαρτοφυλακίου είναι η επιλογή εταιρειών με αξιόλογα χρηματοοικονομικά μεγέθη. Εταιρείες που παρουσιάζουν αύξηση πωλήσεων και κερδών, αξιόλογα επενδυτικά σχέδια, σωστή αξιοποίηση ιδίων και ξένων κεφαλαίων, δυνατότητες επέκτασης σε νέες αγορές και ανάπτυξη μπορούν να οδηγήσουν τον επενδυτή που θα τοποθετηθεί σε αυτές, σε αξιόλογες χρηματιστηριακές αποδόσεις. Η κεφαλαιοποίηση μιας εταιρείας, δηλαδή, το γινόμενο της τιμής της μετοχής επί του συνολικού αριθμού των μετοχών που κυκλοφορούν, είναι επίσης κριτήριο που πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη για την επιλογή των μετοχών. Η υψηλή κεφαλαιοποίηση χαρακτηρίζει συνήθως επιχειρήσεις με υψηλό κύκλο εργασιών και κέρδη, με περιορισμένες διακυμάνσεις της χρηματιστηριακής τους τιμής.

- Κλάδος - Κατηγορία

Ένα επιπλέον κριτήριο για την επιλογή μετοχών θεωρείται ο κλάδος και η κατηγορία όπου εντάσσεται μια εταιρεία. Είναι σημαντικό για μια εισηγμένη εταιρεία να κατέχει ηγετική θέση στον κλάδο στον οποίο ανήκει, να αντιπροσωπεύει ισχυρά προϊόντα και μερίδια αγοράς, καθώς και προοπτική δυναμικής αύξησης κερδών στο μέλλον.

- Μερισματική απόδοση

Το μέρισμα αποτελεί το τμήμα των κερδών μιας επιχείρησης που διανέμεται στους μετόχους της. Η μερισματική απόδοση είναι το

μέρισμα ως ποσοστό της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής, για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η υψηλή μερισματική απόδοση μιας μετοχής αποτελεί ένα σημαντικό κριτήριο προκειμένου η μετοχή να επιλεγεί και να συμπεριληφθεί στο χαρτοφυλάκιο του επενδυτή, καθώς αυξάνει τη συνολική απόδοσή του και του παρέχει κίνητρο για την μακροπρόθεσμη διακράτηση της μετοχής.

- Λόγος τιμής προς κέρδη ανά μετοχή (P/E)

Ο λόγος της χρηματιστηριακής τιμής μιας μετοχής (P) προς κέρδη ανά μετοχή (E) προσδιορίζεται ως η τρέχουσα χρηματιστηριακή τιμή μιας μετοχής προς τα κέρδη ανά μετοχή της τελευταίας απολογιστικής οικονομικής χρήσης. Ουσιαστικά δηλώνει στον επενδυτή τι ποσό ανά μονάδα κερδών πρέπει να καταβάλει για να αποκτήσει τη μετοχή μιας συγκεκριμένης εταιρείας.

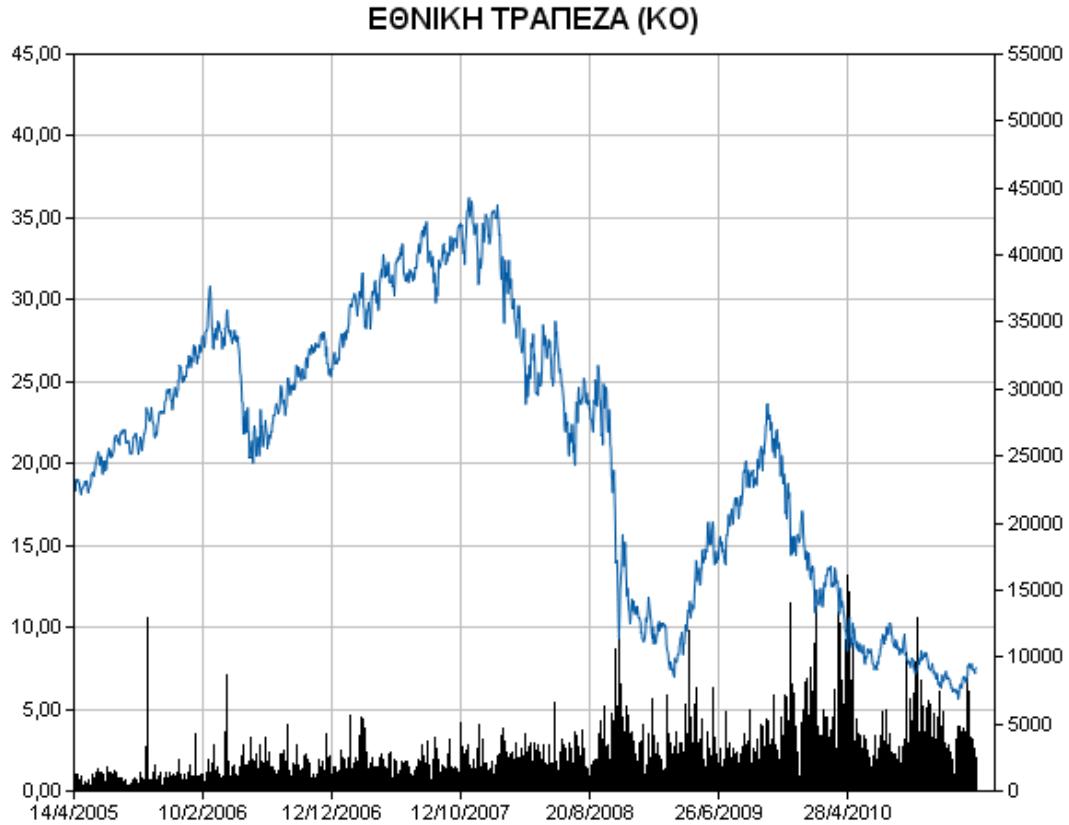
- Λόγος τιμής προς λογιστική αξία μετοχής (P/BV)

Ο λόγος της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής (P) προς την λογιστική της αξία (BV) εκφράζει πόσο συγκρίσιμη είναι η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής με την πραγματική αξία της όπως προκύπτει από τα ίδια κεφάλαια, δηλαδή την περιουσιακή κατάσταση της επιχείρησης. Όσο μικρότερη είναι η σχέση της χρηματιστηριακής προς τη λογιστική τιμή μιας μετοχής, η μετοχή θεωρείται υποτιμημένη και επομένως καλή επιλογή για το χαρτοφυλάκιο του επενδυτή.

Στη συνέχεια παρατίθενται τρία γραφήματα που παρουσιάζουν την εξέλιξη της τιμής της μετοχής για κάθε τράπεζα χωριστά για την χρονική περίοδο 14/4/2005 – 14/4/2010. Το πρώτο αναφέρεται στην Εθνική Τράπεζα όπου με μπλε χρώμα φαίνεται η διαχρονική εξέλιξη της τιμής της μετοχής της τράπεζας.

Στην αρχή της εξεταζόμενης περιόδου (14/4/2005) η τιμή της μετοχής κυμαινόταν περίπου στα 18,5 €. Η γενική τάση η οποία επικρατεί στην πορεία της τιμής της μετοχής μέχρι τον Φεβρουάριο του 2006 περίπου είναι αύξουσα. Από κει και μετά επέρχεται μια αισθητή πτώση της μετοχής μέχρι το τέλος της ίδιας χρονιάς όπου και εξισορροπούνται πάλι τα πράγματα. Οι διακυμάνσεις και οι αυξομειώσεις είναι συνεχείς, ωστόσο η γενικότερη εικόνα είναι πολύ καλή. Οι μακροπρόθεσμες αποδόσεις είναι επίσης αυξανόμενες ακολουθώντας το γενικότερο κλίμα που επικρατεί στο χρηματιστήριο

την ίδια περίοδο. Η ανοδική πορεία συνεχίζεται μέχρι το τέλος του 2007 όπου παρουσιάζεται μια κορυφή η οποία περιλαμβάνει και τη μεγαλύτερη τιμή (κλείσιμο) στην ιστορία της γύρω στα 35 €. Ωστόσο, η περίοδος η οποία ακολουθεί συνοδεύεται από συνεχείς μειώσεις της τιμής μέχρι και την άνοιξη του 2009, όπου η τιμή πέφτει στο χαμηλότερο σημείο, περίπου στα 7,00 €. Το κλίμα από εκεί και στο εξής φαίνεται να αντιστρέφεται μέχρι το τέλος περίπου του 2009 για να ακολουθήσει ξανά πτωτική πορεία. Την τελευταία ημέρα της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου η τιμή της μετοχής της Εθνικής Τράπεζας διαμορφώθηκε στα 7,57 €.

Γράφημα 14

Παρόμοια εικόνα με εκείνη της μετοχής της Εθνικής φαίνεται να ακολουθεί και η τιμή της μετοχής της Τράπεζας Πειραιώς. Στην αρχή της περιόδου η τάση είναι ανοδική μέχρι και το φθινόπωρο του 2007. Ωστόσο, η περίοδος που ακολουθεί συνοδεύεται από διαρκή πτώση της τιμής μέχρι και το τέλος του 2008. Η τιμή στη συνέχεια ανακάμπτει για να φτάσει στο μέγιστο επίπεδο το φθινόπωρο του 2009 και από και μετά να ακολουθήσει πτωτική πορεία. Την τελευταία ημέρα της εξεταζόμενης περιόδου η τιμή της μετοχής βρισκόταν στα 1,87 €.

Γράφημα 15

Η τιμή της μετοχής της ΑΤΕ Bank ακολουθεί ανοδική πορεία μέχρι και τον Φεβρουάριο του 2006. Ξεκινώντας λίγο πιο κάτω από τα 3,50 €, η πορεία της μέσα από αυξομειώσεις ήταν ανοδική, για να ξεπεράσει τα 6,00 €. Ωστόσο, η ανοδική τάση ανακόπτεται και σημειώνει θεαματική μείωση την αμέσως επόμενη περίοδο. Σταθεροποιείται στο τέλος του 2006 και μέχρι το τέλος του 2007 γύρω στα 4,00€ για να αρχίσει την πτωτική της πορεία πάλι με αυξομειώσεις μέχρι και τις 20/2/2011. Η τιμή της μετοχής την τελευταία μέρα της εξεταζόμενης περιόδου ήταν στα 0,94 €.

Γράφημα 16

Συγκριτικά Γραφήματα Μετοχών

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τρία γραφήματα στα οποία γίνεται παράλληλη σύγκριση της πορείας της τιμής της μετοχής ανά δυο τράπεζες. Το γράφημα 17 πραγματοποιεί σύγκριση ανάμεσα στην Εθνικής και στην Τράπεζας Πειραιώς. Παρατηρούμε ότι η πορεία των μετοχών είναι κοινή και για τις δυο τράπεζες. Η γενικότερη τάση η οποία επικρατεί ανά περίοδο είναι ίδια.

Γράφημα 17

Στο επόμενο διάγραμμα γίνεται σύγκριση ανάμεσα στην Εθνική Τράπεζα και στην ΑΤΕ Bank. Η εικόνα εδώ είναι λίγο διαφορετική από την προηγούμενη σύγκριση. Η γενικότερη τάση που επικρατεί ανά περιόδους φαίνεται να είναι η ίδια και στις δυο τράπεζες. Ωστόσο, η ΑΤΕ Bank παρουσιάζει πολύ πιο έντονες μεταβολές και διακυμάνσεις ανά περίοδο σε σχέση με την Εθνική.

Γράφημα 18

Τέλος η σύγκριση της Τράπεζας Πειραιώς με την ΑΤΕ Bank μας οδηγεί στην ίδια ανάλυση με το προηγούμενο γράφημα. Η γενικότερη τάση που επικρατεί είναι ίδια, με την ΑΤΕ Bank να έχει μεγαλύτερες και πιο απότομες μεταβολές, θετικές και κυρίως αρνητικές.

Γράφημα 19

Τεχνική Ανάλυση

Πριν προχωρήσουμε στην περαιτέρω ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων, χρήσιμο είναι στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ορισμένα στοιχεία που αφορούν θέματα χρηματιστηριακής ανάλυσης. Η όλη επενδυτική διαδικασία στηρίζεται στην έννοια της ικανότητας για πρόβλεψη της διακύμανσης της εκάστοτε μετοχής που ενδιαφέρει κάθε επενδυτή. Επιπλέον, η διακύμανση της τιμής της μετοχής εξαρτάται τόσο από τη ζήτηση όσο και από τη διαμορφούμενη προσφορά αυτής στο επενδυτικό κοινό. Ισχύει επομένως και για το χρηματιστήριο ότι ισχύει και για κάθε αγορά, ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης. Έτσι λοιπόν για έναν επενδυτή αυτό που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η όσο το δυνατόν ασφαλέστερη γνώση της συμπεριφοράς μιας μετοχής. Το ζητούμενο επομένως είναι η δυνατότητα ασφαλούς πρόβλεψης δηλαδή το πότε θα αποφασίσει να αγοράσει ή να πουλήσει ένας επενδυτής μια μετοχή. Τον προβληματισμό αυτό έρχονται να απαντήσουν οι διάφοροι χρηματιστηριακοί δείκτες. Στη συνέχεια παρουσιάζονται μερικοί από

αυτούς για το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και είναι οι δείκτες οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για την τεχνική ανάλυση των τραπεζών.

- Κινητός Μέσος Όρος

Ο κινητός μέσος όρος είναι η μέση τιμή κλεισίματος μιας μετοχής (ή δείκτη) σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που προηγήθηκε. Απαλείφει τις έντονες καθημερινές διακυμάνσεις των τιμών και έτσι δίνει την ομαλοποιημένη τάση της τιμής της μετοχής. Ο όρος κινητός σημαίνει ότι η μέση τιμή μετακινείται και αλλάζει στο χρόνο καθώς για κάθε στιγμή λαμβάνεται υπόψη ίσο χρονικό διάστημα τιμών πριν από την στιγμή υπολογισμού της. Ανάλογα με τον τρόπο που οι προηγούμενες τιμές συμμετέχουν στον υπολογισμό της μέσης τιμής, οι μέσοι όροι διακρίνονται σε απλούς (όλες οι τιμές λαμβάνονται με την ίδια βαρύτητα) και εκθετικούς (οι τιμές συμμετέχουν εκθετικά στη διαμόρφωση του μέσου όρου καθώς πλησιάζουμε στην στιγμή του υπολογισμού).

- MACD (Moving Average Convergence / Divergence)

Ο δείκτης σύγκλισης – απόκλισης MACD μετράει τον βαθμό σύγκλισης μεταξύ ενός βραχυχρόνιου κινητού μέσου και ενός μεσοπρόθεσμου κινητού μέσου. Ο MACD δείχνει την μεταβολή της ορμής της τάσης. Συνήθως υπολογίζεται ως η διαφορά του εκθετικού κινητού μέσου των 26 ημερών από τον εκθετικό κινητό μέσο των 12 ημερών ($MACD = EKM12 - EKM26$). Η διαφορά αυτή μας δείχνει εάν η ορμή των τιμών μέσα στην τάση αυξάνεται ή μειώνεται.

- Bollinger Bands

Οι Bollinger bands αποτελούνται από ένα κινητό μέσο 20 ημερών που περιστοιχίζεται από δυο λωρίδες οι οποίες χρησιμοποιούνται για να οριοθετήσουν περιοχές στις οποίες αναμένουμε να κινηθούν οι τιμές. Οι λωρίδες προκύπτουν εάν στον κινητό μέσο προσθέσουμε και αφαιρέσουμε δυο τυπικές αποκλίσεις των τιμών. Η άνω λωρίδα που βρίσκεται πάνω από τον κινητό μέσο προκύπτει από την πρόσθεση δυο τυπικών αποκλίσεων ενώ αντίθετα η κάτω λωρίδα προκύπτει με την αφαίρεση δυο τυπικών αποκλίσεων.

- RSI

Ο δείκτης RSI εξετάζει πόσο ενισχυμένη φαίνεται να είναι η τρέχουσα τιμή της μετοχής σε σχέση με την ορμή που έχει αποκτήσει

τις τελευταίες συνεδριάσεις. Ο δείκτης αυτός δίνει προειδοποιητικά σήματα για την εξάντληση της ανοδικής ή καθοδικής τάσης των τιμών, ενδείξεις για επερχόμενη βίαιη αντιστροφή της αγοράς καθώς και σήματα αγοραπωλησιών μέσα σε ζώνες συναλλαγών. Ο RSI υπολογίζεται από τη σχέση του αθροίσματος των ανοδικών μεταβολών προς το άθροισμα των καθοδικών σε ένα χρονικό διάστημα, συνήθως των 14 ή 6 ή 9 ή 25 ημερών.

Το επόμενο διάγραμμα (γράφημα 19) αφορά την τεχνική ανάλυση της Εθνικής Τράπεζας για μια περίοδο δυο μηνών. Στη συνέχεια, τα ακόλουθα διαγράμματα (γράφημα 20, 21 & 22) αναφέρονται στην τεχνική ανάλυση των μετοχών της κάθε τράπεζας χωριστά για τα τελευταία πέντε έτη. Ο λόγος που αρχικά χρησιμοποιήσαμε ένα ενδεικτικό διάγραμμα μόνο δυο μηνών είναι για να φανούν όσο το δυνατόν καλύτερα οι εκτιμώμενοι δείκτες και να γίνει αντιληπτή η πορεία τους, καθώς στην ανάλυση των πέντε ετών, επειδή το χρονικό διάστημα είναι μεγαλύτερο, οι δείκτες συμπιέζονται αρκετά με αποτέλεσμα να μην είναι τόσο εμφανείς.

Σε όλα τα γραφήματα της τεχνικής ανάλυσης η χρονική περίοδος είναι πέντε έτη (εκτός του αμέσως επόμενο γράφημα 19 που η χρονική περίοδος είναι οι δύο μήνες). Έχουμε επιλέξει να εμφανίζονται οι όγκοι των συναλλαγών, ο τύπος διαγράμματος να είναι CadleStick. Επίσης, οι κινητοί μέσοι όροι είναι απλοί (διάρκειας 10 και 25 ημερών) και τέλος οι τεχνικοί δείκτες που επιλέχθηκαν να φαίνονται είναι οι MACD και RSI.

Στην πάνω μεριά του γραφήματος με σκούρο μοβ χρώμα εμφανίζεται ο δείκτης RSI και η πορεία του στην επιλεγμένη χρονική περίοδο, ενώ ο δείκτης MACD με μπλε χρώμα εμφανίζεται στην κάτω μεριά του γραφήματος. Το κεντρικό γράφημα παρουσιάζει τη ζώνη Bollinger bands (η σκιασμένη περιοχή με ανοιχτό μοβ χρώμα), τις τιμές των μετοχών (τιμή ανοίγματος, υψηλότερη τιμή, χαμηλότερη τιμή, τιμή κλεισίματος – Op, Hi, Lo, Cl) καθώς και τους απλούς κινητούς μέσους (SMA (10) και SMA (25))

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)

20/02/2011 - Ημερήσιο γράφημα

www.capital.gr

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)

20/02/2011 - Μηνιαίο γράφημα

www.capital.gr

ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)

20/02/2011 - Μηνιαίο γράφημα

www.capital.gr

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)

20/02/2011 - Μηνιαίο γράφημα

www.capital.gr

πέρα από το όριο αυτό αυξάνονται (κατά την άνοδο) ή ελαττώνονται (κατά την κάθοδο) σημαντικά οι πωλητές.

Όσο αφορά τον δείκτη MACD, όταν ο δείκτης τμήσει ανοδικά τον κινητό μέσο όρο δίνει σήμα αγορών (τάση για περαιτέρω άνοδο), όταν τμήσει καθοδικά τον κινητό μέσο όρο δίνει σήμα πωλήσεων (τάση για περαιτέρω πτώση) ενώ όταν η τιμή της μετοχής καταγράφει νέα υψηλά (ή χαμηλά) και ο δείκτης MACD δεν καταγράφει νέες υψηλότερες (ή χαμηλότερες) τιμές δίνει σήμα για αντιστροφή της τάσης.

Οι λωρίδες Bollinger bands ορίζουν το άνω και κάτω όριο της κανονικής διαπραγμάτευσης. Όταν η μεταβλητότητα των τιμών αυξάνεται τότε το πλάτος των λωρίδων αυξάνει και αντίστροφα. Αυτό συμβαίνει γιατί η απόσταση μεταξύ των ορίων υπολογίζεται με βάση την τυπική απόκλιση της τιμής της μετοχής, επομένως η λωρίδα γίνεται πλατιά όταν η τιμή είναι ευμετάβλητη και στενή όταν η τιμή είναι σταθερότερη. Από τα βασικά χαρακτηριστικά της λωρίδας είναι ότι η κίνηση της τιμής εντός των ορίων αποτελεί ένδειξη για συνέχιση της τάσης, ενώ τα μέγιστα/ ελάχιστα που σημειώνονται έξω από τα όρια της λωρίδας, ακολουθούμενα από μέγιστα/ ελάχιστα εντός των ορίων αποτελούν ένδειξη αντιστροφής της τάσης.

Τέλος, η □ανάγνωση□ της συμπεριφοράς του δείκτη RSI γίνεται σε συνδυασμό με την τιμή της μετοχής. Όταν η τιμή της μετοχής καταγράφει νέα υψηλά (ή χαμηλά) και ο δείκτης RSI δεν καταγράφει νέες υψηλότερες (ή χαμηλότερες) τιμές είναι ένδειξη αντιστροφής της τάσης.

Ανάλυση των τελευταίων τριάντα συνεδριάσεων του Χ.Α.Α.

Στην τελευταία παράγραφο του τρίτου κεφαλαίου θεωρήθηκε χρήσιμο να γίνει μια σύντομη παρουσίαση της τιμής της μετοχής, του όγκου των συναλλαγών αλλά και της απόδοσης της μετοχής για στοιχεία από τις τελευταίες τριάντα συνεδριάσεις του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (η επίσημη σελίδα του χρηματιστηρίου δίνει αναλυτικά τιμές μόνο για τις τελευταίες τριάντα συνεδριάσεις).

Στο κάτωθι γράφημα φαίνεται η πορεία της τιμής της μετοχής και των τριών τραπεζών ταυτόχρονα από τις 10/1/2011 έως και τις 20/2/2011. Η Εθνική και η Πειραιώς ακολουθούν ακριβώς την ίδια πορεία, παρουσιάζοντας την ίδια χρονική στιγμή τις αυξομειώσεις. Η

πορεία της τιμής της μετοχής της ATE Bank φαίνεται περισσότερο ομαλή χωρίς έντονες διακυμάνσεις και αυξομειώσεις.

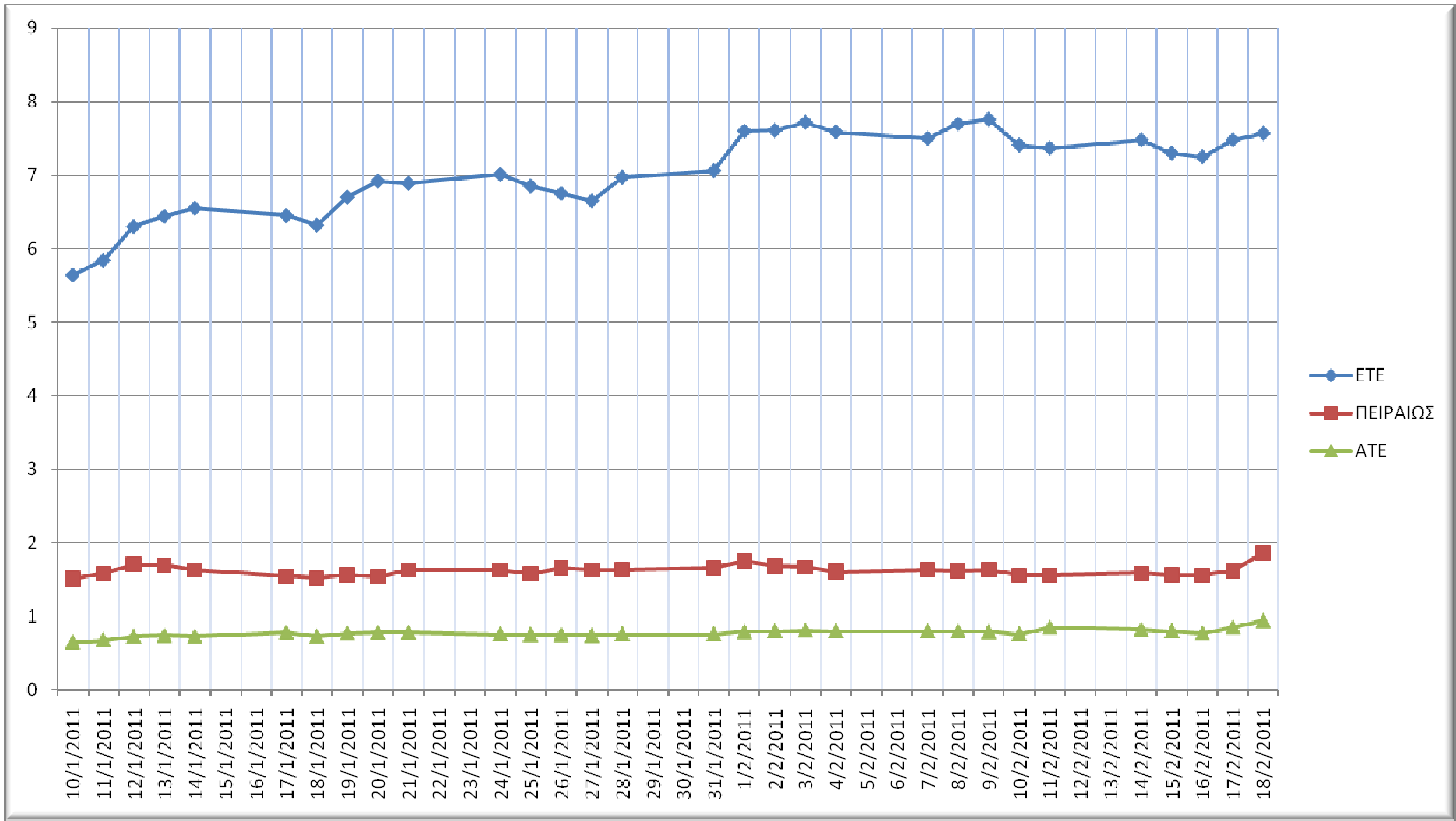
Όσο αφορά των όγκο των συναλλαγών οι διακυμάνσεις είναι ιδιαίτερα αισθητές στην Εθνική Τράπεζα και στην Τράπεζα Πειραιώς, ενώ σημαντικές μεταβολές παρατηρούμε και στον όγκο συναλλαγών στην ATE Bank.

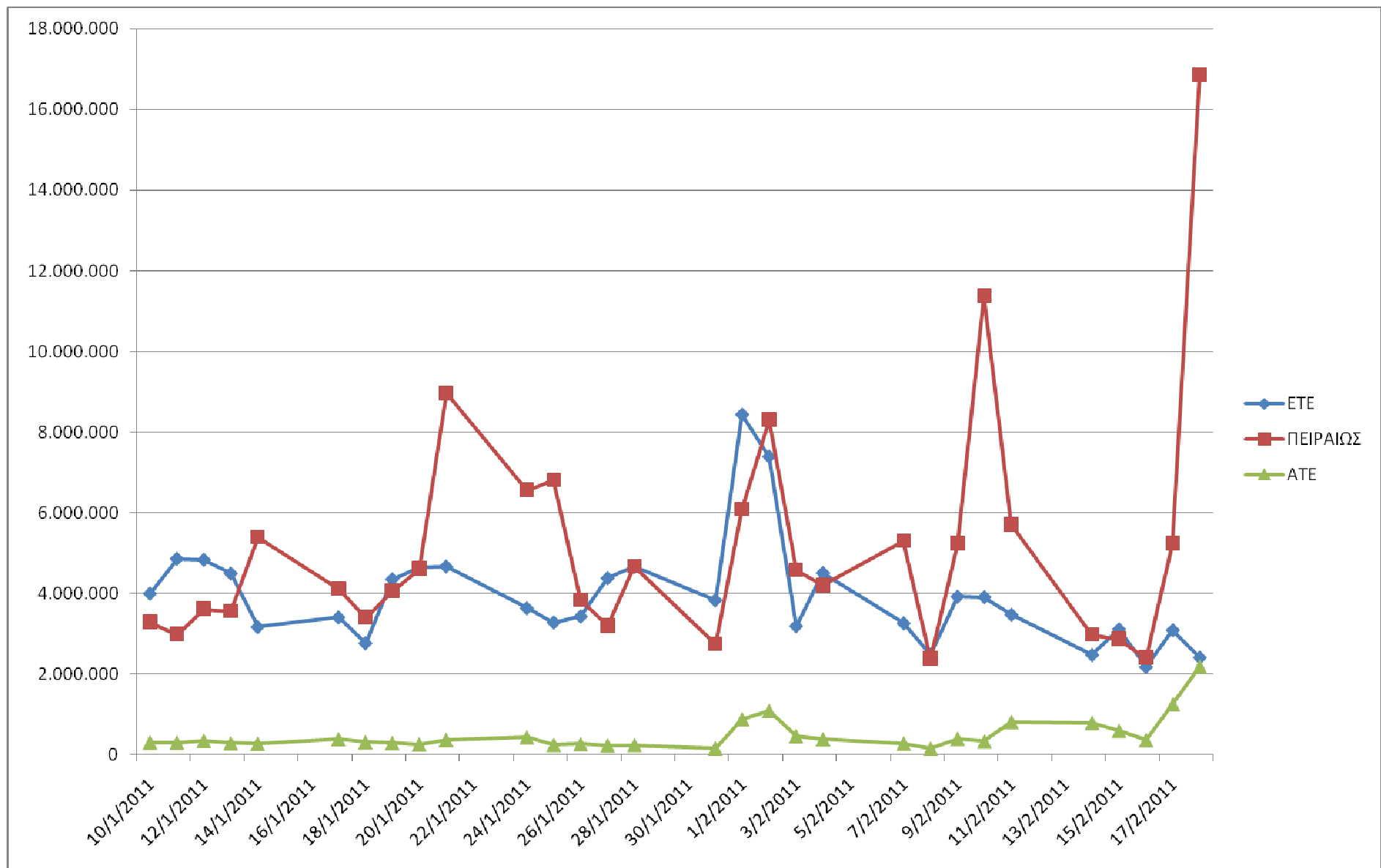
Το τελευταίο γράφημα παρουσιάζει την απόδοση στην τιμή της μετοχής για την ίδια χρονική περίοδο των τριάντα τελευταίων συνεδριάσεων. Η απόδοση είναι μια βασική έννοια στην κατανόηση της επένδυσης σε μετοχές και ομόλογα γιατί είναι το μέσον που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της απόδοσης μιας μετοχής ή ενός ομολόγου σε σύγκριση με ένα άλλο.

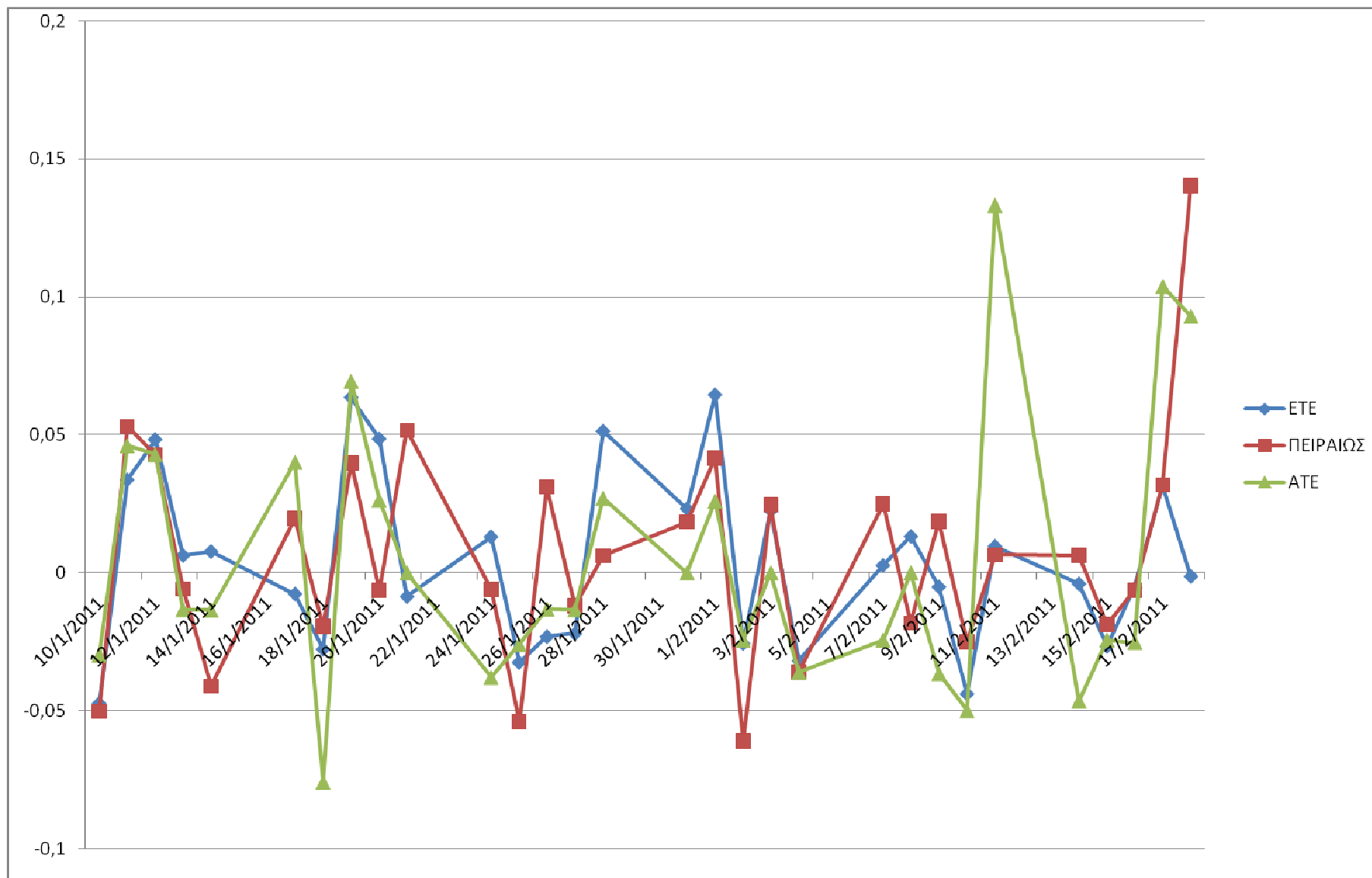
Επιτρέπει στον επενδυτή να λάβει αποφάσεις σχετικά με το ποιο αξιόγραφο να επιλέξει. Η συνολική απόδοση που ο επενδυτής αποκομίζει σε κάθε περίπτωση δεν είναι σταθερή και υπολογίζεται από τη διαφορά στην τιμή της μετοχής την τρέχουσα ημέρα με την τιμή της μετοχής την προηγούμενη, προς την τιμή της μετοχής την προηγούμενη ημέρα:

$$\frac{\text{τιμ}\Psi \text{ μετωχ}\Psi_s - (\text{τιμ}\Psi \text{ μετωχ}\Psi_{st} - 1)}{\text{τιμ}\Psi \text{ μετωχ}\Psi_s(t - 1)}$$

Κατά αυτόν τον τρόπο υπολογίστηκαν οι ποσοστιαίες αποδόσεις των μετοχών από τις 10/2/2011 έως και τις 20/2/2011. Όπως μπορεί να γίνει αντιληπτό, οι αποδόσεις μπορούν να είναι θετικές αλλά και αρνητικές. Σε μείωση της τιμής σε σχέση με την προηγούμενη ημέρα, η απόδοση θα είναι αρνητική. Σε γενικές γραμμές οι αποδόσεις των μετοχών και των τριών τραπεζών φαίνεται να ακολουθούν την ίδια πορεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο:

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Με την απελευθέρωση της αγοράς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα άρχισε να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες του ελεύθερου ανταγωνισμού. Αφού πρώτα ξεπέρασε τα πρώτα εμπόδια το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ξεκίνησε να βαδίζει προς τη σταθερότητα. Οι ελληνικές τράπεζες μεγεθύνθηκαν, ανέπτυξαν νέες καινοτόμες υπηρεσίες, επεκτάθηκαν σε νέες αγορές, με κυρίαρχη αυτή των Βαλκανίων, όπου σήμερα ανταγωνίζονται επί ίσους όρους τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από την υπόλοιπη Ευρώπη. Σήμερα στον Ελλαδικό χώρο ελληνικά και ξένα πιστωτικά ιδρύματα, συνεταιριστικές τράπεζες και ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί απασχολούν πάνω από 68500 εργαζομένους και συναλλάσσονται με το κοινό μέσω 4000 υποκαταστημάτων. Ενώ την τρέχουσα περίοδο 15 τράπεζες (μαζί με την Τράπεζα της Ελλάδος)πραγματεύονται τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Τα τελευταία χρόνια, το ευρωπαϊκό και γενικότερα το διεθνές χρηματοοικονομικό τοπίο χαρακτηρίζεται από την περαιτέρω ενοποίηση των αγορών, τις συνεχιζόμενες εξαγορές και συγχωνεύσεις, τη διεύρυνση των προσφερομένων υπηρεσιών και τη διεθνοποίηση των εργασιών. Οι τάσεις αυτές παρατηρούνται υπό συνθήκες αυξανόμενου ανταγωνισμού και ιστορικά χαμηλών επιτοκίων. Σε ό,τι αφορά την ελληνική τραπεζική αγορά η σταδιακή διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων των ελληνικών τραπεζών, η ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ και η ενοποίηση των ευρωπαϊκών χρηματοοικονομικών αγορών, αν και προκαλούν σημαντικά οφέλη, έχουν την ίδια στιγμή αυξήσει την έκθεση του ελληνικού χρηματοοικονομικού συστήματος σε κινδύνους που προέρχονται από την αλληλεπίδραση των αγορών. Για να αποτραπούν αυτοί οι κίνδυνοι και να υπάρξει σταθερότητα στο τραπεζικό σύστημα σε μια περίοδο ύφεσης, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν πλέον ενσωματώσει στη λειτουργία τους, τους κανόνες του νέου Συμφώνου της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια (Βασιλεία ΙΙ).

Το νέο Σύμφωνο της Βασιλείας για την Κεφαλαιακή Επάρκεια επιφέρει ριζικές αλλαγές στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Το νέο πλαίσιο στοχεύει στην καλύτερη εναρμόνιση των κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων με τους τραπεζικούς κινδύνους που

αναλαμβάνουν, επιβραβεύοντας έτσι τα πιστωτικά ιδρύματα με υγιή χαρτοφυλάκια και αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ανεξαρτήτως της μεθόδου που η κάθε τράπεζα θα επιλέξει, η Βασιλεία II θα βοηθήσει στην περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση των συστημάτων (που χρησιμοποιεί κάθε τράπεζα) με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή εκείνων των τεχνικών που θα αντιμετωπίσουν έγκαιρα τους μελλοντικούς πιστωτικούς κινδύνους (Καμάρας, 2005). Οι διατάξεις της Βασιλείας II αναμένεται να ευνοήσουν ιδιαίτερα τα πιστωτικά ιδρύματα με ορθολογική διαχείριση κινδύνου των χαρτοφυλακίων τους, καθώς αυτό θα σημαίνει ταυτόχρονα τη μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων τους και τη δυνατότητα να προσφέρουν χαμηλότερα επιτόκια ή γενικότερα ευνοϊκότερους όρους δανεισμού. Το γεγονός αυτό θα βελτιώσει ακόμη περισσότερο τον ανταγωνισμό στο τραπεζικό σύστημα και επίσης θα βοηθήσει τις τράπεζες να προσαρμόζονται πιο εύκολα στις μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος (Τζιτζικώστας, 2007).

Προοπτική και μέλλον των τραπεζών

Το μέλλον και προοπτική των τραπεζών είναι βασισμένο στις εξελίξεις του τραπεζικού χώρου ενώ αναπροσαρμόζεται συνεχώς στις διεθνές εξελίξεις του τραπεζικού συστήματος, στο συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδος, της Ε.Ε και της διεθνούς κοινότητας, στη νέα τεχνολογική εξέλιξη καθώς και στις νέες αγορές. Για να μπορέσουν οι τράπεζες να αντιμετωπίσουν τις όποιες εξελίξεις και τον επικείμενο ανταγωνισμό πρέπει να κάνουν ιδιαίτερη ανάλυση των νέων αγορών αλλά και να εφαρμόσουν σύγχρονες μεθόδους μάνατζμεντ και μάρκετινγκ. Ταυτόχρονα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις τρέχουσες οικονομικές συγκυρίες, την περίοδο της ύφεσης και της οικονομικής δυσπραγίας που καθιστούν την επενδυτική δραστηριότητα από ελάχιστη έως σχεδόν ανύπαρκτη. Θα πρέπει επομένως να προσδιοριστεί ο ρόλος και το έργο των τραπεζών για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις. Ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στους παρακάτω τομείς: (Μητσιόπουλος, 1997)

- Στη μελέτη της συμπεριφοράς και του προφίλ του πελάτη των τραπεζών,
- Στη μελέτη του ανταγωνισμού στο χώρο των τραπεζών,
- Στη μελέτη της συνολικής διαφημιστικής προβολής των τραπεζών στα επόμενα χρόνια,

- Στην εφαρμογή ενός συστήματος στρατηγικού σχεδιασμού – προγραμματισμού,
- Στη καθιέρωση μόνιμης διαδικασίας έρευνας αγοράς μέσα στη τράπεζα,
- Στη μελέτη και προσδιορισμό της συνύπαρξης τραπεζικών και ασφαλιστικών εργασιών,
- Στη καθιέρωση συνεργασιών των τραπεζών με άλλες εταιρίες με σκοπό την από κοινού προώθηση ορισμένων εργασιών,
- Στη μελέτη και τον προσδιορισμό του νέου ρόλου του ανθρωπίνου δυναμικού (προσλήψεις, εκπαίδευση, κίνητρα κ.λπ.).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αργεΐτης, Γ. (2002) 'Παγκοσμιοποίηση, ΟΝΕ και Οικονομική Προσαρμογή. Η Περίπτωση της Ελλάδας' Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.
2. Ορούγκας και Μηλιάκος (1986) ' Η ΑΤΕ και το τραπεζικό σύστημα', Εκδόσεις ΑΤΕ.
3. Ζουπουνίδης, Κ. και Λεμονάκης Χ. (2005) 'Γεωγραφική συγκέντρωση τραπεζικών υποκαταστημάτων και οικονομικά μεγέθη', επιστημονικό άρθρο στα πλαίσια συνεργασίας της ICAP με το Πολυτεχνείο Κρήτης.
4. Καμάρας, Δ. (2005) 'Η εποπτεία και το σύγχρονο τραπεζικό management' Οιεθνές Τραπεζικό Σύστημα, Η ελληνική άποψη, Ένθετο Καθημερινής.
5. Κωστάρας, Α. (2006) 'Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι τρόποι αντιμετώπισης τους', Οικονομική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
6. Μαζαράκης, Α. (2007) 'Πρόβλεψη Χρηματιστηριακών Μεγεθών με Τεχνικές Εξόρυξης Οεδομένων' Μεταπτυχιακή Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
7. Μητσιόπουλος, Γ. (1997) 'Σύγχρονες χρηματοοικονομικές αγορές & προϊόντα', Εκδόσεις Ηπειρωτική, Αθήνα.
8. Οικονόμου, Γ. (1992) 'Ελληνική Οικονομία και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση'.
9. Παπαδόπουλος, Θ. (1986) 'Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης', Τόμοι Α' & Β', Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη.
10. Σαββίδου, Μ. 'Βιομηχανικός λογισμός (σύντομη θεωρία και εφαρμογές κοστολογήσεως)', Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.
11. Τζιτζικώστας. Α. (2007) 'Θα μπορούσε και η Αθήνα...' Άρθρο για το περιοδικό 'Economist'.

Ιστοσελίδες:

www.ase.gr

www.atebank.gr

www.capital.gr

www.piraeusbank.gr

www.nbg.gr

www.hba.gr

www.in.gr